

INFORME SOBRE AS VIOLENCIAS SEXUAIS 2019

XUNTA DE GALICIA

CONSELLERÍA DE
EMPREGO E IGUALDADE
Secretaría Xeral da Igualdade

Informe elaborado por:

Secretaría Xeral da Igualdade.

Consellería de Emprego e Igualdade

Xunta de Galicia.

Outubro de 2020

A violencia sexual nas súas múltiples manifestacións constitúe unha forma de violencia por razón de xénero, unha forma de discriminación e unha vulneración de dereitos humanos, cuxas secuelas físicas e psicolóxicas, nalgúns casos, poden persistir para sempre. As violencias sexuais, incluída a violación, afectan de maneira desproporcionada ás mulleres, representando formas de agresión e dominación por razón de xénero.

A Declaración sobre a Eliminación da Violencia contra a Muller (1993), ratificada na IV Conferencia Mundial sobre as Mulleres (Beijing, 1995), define a violencia contra a muller como “todo acto de violencia baseado na pertenza ao sexo feminino que teña ou poida ter por resultado un dano ou sufrimento físico, psicolóxico ou sexual para as mulleres, así como as ameazas de tales actos, a coacción ou a privación arbitraria da liberdade, tanto se se producen na vida pública como na privada”. E sinala que esta violencia inclúe “a violencia física, psicolóxica e sexual que se produce na familia incluídos os malos tratos, a violación polo marido, o abuso sexual das nenas no fogar, a mutilación xenital feminina e outras prácticas nocivas para a muller, os actos de violencia perpetrados por outros membros da familia e a violencia referida á explotación; a violencia física, psicolóxica e sexual perpetrada dentro da comunidade en xeral: a violación, o abuso sexual, o acoso e a intimidación sexuais no traballo ou en institucións educacionais, o tráfico de mulleres e a

prostitución forzada; e a violencia física, psicolóxica ou sexual perpetrada ou tolerada polo Estado, onde quiera que ocorra”.

Na Declaración recoñécese así mesmo que a violencia contra a muller “é unha manifestación das relacións de poder historicamente desiguais entre homes e mulleres, que conduciron á dominación da muller polo home, á discriminación contra a muller e á interposición de obstáculos contra o seu pleno desenvolvemento e que [...] é un dos mecanismos sociais fundamentais polos que se forza á muller a unha situación de subordinación respecto ao home”.

A Organización Mundial da Saúde (OMS) define a violencia sexual como “todo acto sexual, tentativa de consumar un acto sexual, os comentarios ou insinuacións sexuais, non desexados, ou as accións para comercializar ou utilizar de calquera outro modo a sexualidade dunha persoa mediante coacción, independentemente da relación desta coa vítima, en calquera ámbito, incluídos o fogar e o lugar de traballo. A coacción pode abarcar unha ampla gama de graos de uso da forza. Ademais da forza física, pode entrañar a intimidación psíquica, a extorsión ou outras ameazas, como o dano físico, a de despedir á vítima do traballo ou de impedirle obter o traballo que busca. Tamén pode ocorrer cando a persoa agredida non está en condicións de dar o seu consentimento, por exemplo porque está ebria, baixo os efectos dun estupefaciente ou durmida ou é mentalmente incapaz de comprender a situación”.

A definición de violencia sexual da OMS foi complementada nos últimos decenios por unha ampla xurisprudencia a nivel rexional e internacional que foi configurando un marco conceptual cada vez máis avanzado, e permite analizar os elementos que constitúen violencia sexual, os ámbitos nos que esta se produce, así como a responsabilidade dos Estados na súa obrigaón de respectar, protexer e facer cumprir os dereitos humanos.

O Comité para a Eliminación da Discriminación contra a Muller que vixía o cumprimento da Convención sobre a Eliminación de Todas as Formas de Discriminación contra a Muller (Comité CEDAW, polas súas siglas en inglés), as distintas Relatoras Especiais sobre a Violencia contra a Muller, as súas causas e consecuencias, e outros organismos internacionais de dereitos humanos lembran que ao ser unha manifestación da violencia por razón de xénero, as súas causas atópanse arraigadas nos desequilibrios estruturais de poder e na discriminación e a desigualdade estrutural entre homes e mulleres.

A violencia sexual implica unha grave vulneración dos dereitos á vida, a liberdade e a seguridade persoais, á integridade física e mental, aos dereitos sexuais e reprodutivos, á igualdade ante a lei, á privacidade, e impide o dereito das mulleres e as nenas para gozar do máis alto nivel de saúde física e mental.

A violación, o acoso sexual, a trata e a mutilación xenital feminina son formas de violencia que representan unha agresión á

sexualidade feminina.Finalmente, o Comité CEDAW recoñeceu que “a opinio juris e a práctica dos Estados dan a entender que a prohibición da violencia por razón de xénero contra a muller pasou a ser un principio do dereito internacional consuetudinario”.

España é Parte dos principais instrumentos que protexen os dereitos humanos das mulleres e nenas. No caso de Nacións Unidas: o Pacto Internacional de Dereitos Civís e Políticos, o Pacto Internacional de Dereitos Económicos, Sociais e Culturais, a Convención contra a Tortura e outros Tratos ou Penais Cruéis, Inhumanos ou Degradantes, a Convención sobre os Dereitos das Persoas con Discapacidade e, concretamente, o Pacto para a Eliminación da Discriminación contra a Muller, que vixía o cumprimento da Convención sobre a Eliminación de Todas as Formas de Discriminación contra a Muller (CEDAW, polas súas siglas en inglés). Entre os instrumentos a nivel rexional, destacamos o Convenio de Istambul sobre prevención e loita contra a violencia contra a muller e a violencia doméstica do Consello de Europa (en diante, Convenio de Istambul), ratificado por España en abril de 2014, e que entrou en vigor para as Partes o 1 de agosto de 2014.

O Convenio de Istambul reforza os elementos centrais das obrigacións do Estado español fronte a todas as violencias contra a

muller, incluída a sexual: a integralidade da resposta (prevención, detección, atención e recuperación integral –a curto, medio e longo prazo–, protección, xustiza, incluída a obtención de indemnización), a actuación desde o enfoque de xénero e a prohibición de discriminación. A súa importancia tamén radica en que é o primeiro tratado que explicitamente prohibe a discriminación por motivos de orientación sexual ou de identidade de xénero. Tamén explicitamente inclúe ás mulleres migrantes e refuxiadas.

Estes instrumentos internacionais de dereitos humanos establecen que os Estados teñen obrigação de poñer todos os medios para combater todas as formas de violencia contra as mulleres e nenas por razón de xénero, incluída a sexual, actuando coa “diligencia debida” no marco da prevención e investigación, a sanción aos responsables, a asistencia e a reparación integral ás vítimas.

ESPAÑA

EN 2018 A DELEGACIÓN DO GOBERNO PARA A VIOLENCIA DE XÉNERO PRESENTABA O ESTUDO SOBRE A PERCEPCIÓN SOCIAL DA VIOLENCIA SEXUAL.

Esta publicación recolle os resultados da análise da enquisa sobre a percepción social da violencia sexual realizada a unha mostra de 2.465 persoas de 16 e máis anos, representativa da poboación de homes e mulleres residentes en España. Desde a consideración de que a erradicación da violencia sexual non pode lograrse sen

abordar as actitudes sociais que a toleran ou xustifican, este estudo busca proporcionar unha panorámica detallada das percepcións que a poboación manifesta sobre os distintos aspectos relacionados coa violencia sexual.

Tras contextualizar a percepción da violencia sexual no marco das desigualdades de xénero e o sexismo, o estudo analiza a percepción existente en relación ao acoso sexual no traballo, profundando no rexeitamento ou a tolerancia cara a actitudes que poden dalgunha forma xustificar devandito acoso. Continúase analizando a tolerancia entre a poboación cara a actitudes que poden implicar xustificar a violencia sexual, culpabilizar á vítima, ou eximir ao agresor, e as opinións da poboación sobre a punibilidade dos distintos tipos de violencia sexual contra as mulleres. O estudo aborda tamén os estereotipos acerca dos agresores, o coñecemento de casos de violencia sexual na contorna das persoas entrevistadas, e o coñecemento e opinións sobre as denuncias por violencia sexual, para finalizar cunha análise sobre a prevención da violencia sexual a través da educación e a sensibilización cidadá.

Hai que destacar que é a primeira vez que se realiza non só en España senón tamén en Europa unha enquisa enfocada integramente ao estudo da violencia sexual.

Pódese consultar o estudo completo no link:

http://www.violenciagenero.msssi.gob.es/violenciaEnCifras/estudios/investigaciones/home_Copy.htm

Según se recolle no estudo:

Grazas á Macroenquisa de Violencia contra a Muller 2015 coñeceuse por primeira vez a prevalencia da violencia sexual en España (*as anteriores macroenquisas non medían a violencia sexual fora da parella*). Así, o 13,7% das mulleres residentes en España de 16 ou máis anos sufriu, ao longo da vida, violencia sexual por parte de parellas, exparejas ou terceiros (o 8,1% dalgunha parella ou expareja e o 7,2% dalgunha persoa coa que non mantén nin mantivo unha relación de parella).

Este estudo encádrase dentro dos requirimentos do Convenio de Istambul e da Estratexia Nacional 2013-2016 para a erradicación da violencia contra a muller que, no seu cuarto obxectivo xeneral, contempla a visibilización e atención a outras formas de violencia contra a muller á parte da violencia de xénero. Ao mesmo tempo con este estudo dáse resposta ás seguintes medidas do Pacto de

Estado contra a Violencia de Xénero: medidas 172 e 187 do Congreso, e medida 178 do Senado.

Se analizamos o **ESTUDO SOBRE A PERCEPCIÓN SOCIAL DA VIOLENCIA SEXUAL**, pódese destacar:

1. Percepción sobre a igualdade de xénero e o sexismo en España

Este apartado ten como obxectivo a contextualización da percepción da violencia sexual no marco das desigualdades de xénero e o sexismo.

Percepción sobre o alcance e a evolución da igualdade de xénero na sociedade española:

O 12,1% da poboación cre que as desigualdades de xénero aumentaron nos últimos 10 anos.

- Pola contra, o 59,2% da poboación cre que as desigualdades de xénero son menores hoxe que hai 10 anos.
- A percepción das mulleres é menos optimista que a dos homes: O 53,3% considera que as desigualdades de xénero son menores hoxe que hai 10 anos fronte ao 65,4% dos homes.

Actitudes cara a sexismo da poboación española:

En xeral, os homes toleran en maior medida que as mulleres as actitudes sexistas avaliadas a partir de preguntas procedentes de escalas de sexismo validadas a nivel internacional:

- O 72,5% da poboación mostra algún grao de acordo coa afirmación “As mulleres a miúdo perden bos empregos debido á discriminación sexual”, rexeitando así o sexismo.
- O 56,0% das mulleres e o 43,1% dos homes mostra algún grao de desacordo coa afirmación “No fondo, as mulleres feministas pretenden que as mulleres teñan máis poder que os homes” rexeitando o sexismo implícito a esta afirmación. Pola contra, o 44,5% da poboación mostra algún grao de acordo (leve, moderado, total) coa afirmación.
- O 69,8% da poboación mostra algún grao de desacordo coa afirmación “É difícil traballar para un xefe que sexa muller”, rexeitando así o sexismo implícito a esta afirmación.

2. Actitudes cara ao acoso sexual no traballo

Neste apartado analízanse unha serie de afirmacións cuxa intención é valorar a tolerancia entre a poboación cara a actitudes que dalgunha forma poden xustificar o acoso sexual.

Actitudes cara ao acoso sexual definido pola subescala “esaxeración” da escala Illinois de Aceptación do Mito do Acoso Sexual

A subescala “esaxeración” da escala ISHMA inclúe afirmacións destinadas a analizar o alcance da crenza relativa a que as mulleres se inventan ou esaxeran o acoso sexual, e/ou promoven elas mesmas este acoso:

- O 89,7% das mulleres e o 83,9% dos homes manifestan algún grao de desacordo coa afirmación “Se unha muller é acosada

sexualmente no lugar de traballo, tivo que facer algo para provocalo”, rexeitando por tanto o acoso sexual.

- Cando a afirmación é máis indirecta, e fálase de esaxeración e non de invención, a porcentaxe de persoas que a rexeitan é menor: o 74,5% das mulleres e o 63,3% dos homes mostran algún grao de desacordo coa afirmación “As mulleres que din ser acosadas sexualmente no traballo, normalmente adoitan esaxerar”.

Un de cada catro homes (25,8%) e algo máis dunha de cada seis mulleres (17,7%) mostra algún grao de acordo coa afirmación, contribuindo así ao mantemento na sociedade dunha certa tolerancia cara ao acoso sexual no traballo.

Actitudes cara ao acoso sexual definido pola subescala “responsabilidade da muller” da escala Illinois de Aceptación do Mito do Acoso Sexual (ISHMA)

A subescala “responsabilidade da muller” inclúe afirmacións que buscan avaliar a crenza relativa a que a responsabilidade de controlar o acoso sexual recae na muller acosada. O cuestionario da enquisa incluía un ítem desta subescala:

- Este ítem, “Case todos os tipos de acoso sexual no traballo terminarían se simplemente a muller dille ao home que pare”, é, de todos os empregados na enquisa para medir o acoso sexual, co que maior porcentaxe da poboación mostra algún grao de acordo (37,0%). É máis, é o ítem co que máis persoas móstranse totalmente de acordo (15,5%), con bastante diferenza con respecto a calquera outro ítem relativo

ao acoso sexual. ***Este dato resulta preocupante polas súas implicacións no relativo á tolerancia ao acoso sexual.***

- O 40,9% dos homes e o 33,4% das mulleres mostran algún grao de acordo coa afirmación

3. Actitudes cara ás agresións sexuais

A continuación, analízanse unha serie de afirmacións cuxa intención é valorar a tolerancia entre a poboación cara a actitudes que dalgunha forma poden xustificar a violencia sexual, culpabilizar á vítima, ou eximir ao agresor.

Actitudes cara á violencia sexual definida pola escala de Aceptación de Mitos Modernos sobre as Agresións Sexuais

As afirmacións empregadas neste apartado proceden da escala de Aceptación de Mitos Modernos sobre as Agresións Sexuais (AMMSA), que busca minimizar o compoñente da deseabilidade social nas respostas:

- O 67 % das mulleres e o 59,2% dos homes manifestan algún grao de desacordo coa afirmación “Se unha muller convida a un home para tomar unha copa na súa casa despois de saír pola noite, significa que quere sexo”, rexeitando así culpar á vítima dunha agresión sexual en base ao seu comportamento.
- O 73 % das mulleres e o 60 % dos homes mostran algún grao de desacordo coa afirmación “Moitas mulleres tenden a esaxerar o problema da violencia machista”.

De todos os xeitos, 1 de cada 3 homes (34,1%) e algo máis de 1 de cada 5 mulleres (22,5%) móstrase de acordo coa mesma o que implica restar importancia a un problema de gran magnitude social.

- O 85,4% da poboación mostra algún grao de desacordo coa afirmación “Calquera muller que sexa tan pouco precavida como para andar soa de noite por callejóns escuros ten parte de culpa se é violada”, rexeitando por tanto culpar á vítima dunha agresión sexual.
- O 47,7% da poboación manifesta algún grao de acordo coa afirmación “O alcol é a miúdo o causante de que un home viole a unha muller”, o que implica que eximen, polo menos parcialmente, ao agresor polas súas accións e por tanto teñen unha certa tolerancia á violencia sexual.

Actitudes cara á violencia sexual definida polas afirmacións dirixidas a avaliar outros aspectos da tolerancia á violencia sexual:

As afirmacións contidas neste apartado buscan medir outros aspectos relacionados coa tolerancia á violencia sexual:

- O 82,7% das mulleres e o 79,2% dos homes manifestan algún grao de desacordo coa afirmación “Unha muller que vista de forma provocativa non debería sorprenderse se un home tenta obrigarlle a manter relacións sexuais”, rexeitando por tanto culpar á vítima dunha agresión sexual.
- O 83,3% das persoas entrevistadas manifesta algún grao de desacordo coa afirmación “Se unha muller é agredida sexualmente estando bébeda ten parte da culpa por perder o control”, rexeitando así culpar á vítima dunha agresión sexual.
- O 73,2% das persoas entrevistadas manifesta algún grao de desacordo coa afirmación “Unha muller que tivese moitas parellas sexuais ten menos credibilidade se denuncia unha

agresión sexual”, rexeitando por tanto culpar á vítima dunha agresión sexual.

- O 54,0% das persoas entrevistadas manifesta algún grao de desacordo coa afirmación “Se unha muller non ten intención de ter relacións sexuais cun home non debería coquetear con el”.

O 43,7% mostran algún grao de acordo coa mesma, o que implica que culpan, polo menos parcialmente, á vítima dunha agresión sexual e por tanto teñen unha certa tolerancia á violencia sexual.

Coñecemento sobre o tipo máis frecuente de agresor sexual

O 44,4% das mulleres e o 37,6% dos homes manifestan algún grao de desacordo coa afirmación “É máis probable que unha muller sexa violada por un descoñecido que por un coñecido”(o *desacordo con esta afirmación implica coñecemento sobre o tipo de agresor sexual máis frecuente. En cambio, o acordo coa mesma implica descoñecemento*), mentres que o 37,3% e o 43,6% respectivamente din estar de acordo coa mesma. Un 18,1% das persoas entrevistadas non sabe que responder.

A resposta a esta pregunta pon de manifesto o descoñecemento dunha elevada porcentaxe da poboación sobre as características das agresións sexuais: segundo a Macroenquisa de Violencia contra a Muller 2015, só o 18,6% das violacións que se producen fóra do ámbito da parella son cometidas por descoñecidos. É dicir, a maior parte das agresións sexuais son cometidas por homes que a vítima coñece.

4. Opinións sobre a punibilidade dos distintos tipos de violencia sexual contra as mulleres

Neste apartado analízanse as opinións da poboación acerca de se distintas formas de violencia sexual son aceptables ou inaceptables, así como se deben ser ou non castigadas pola lei sempre.

Violencia sexual

- O 98,7% da poboación considera inaceptable “Dar de forma deliberada a unha muller alcol ou drogas para poder manter relacións sexuais con ela”.
- “Obrigado á parella para manter relacións sexuais non desexadas” é considerado inaceptable polo 95,2% da poboación.

Un 19,3% cre que a pesar de ser algo inaceptable non debe estar sempre castigado pola lei.

- Cando o comportamento polo que se pregunta non abarca as relacións sexuais, a porcentaxe de quen considera que ademais de ser inaceptable debe estar penado pola lei diminúe:

“Tocar a unha muller de forma non desexada” concita o rexeitamento do 97,8% da poboación.

O 67,7% cre que ademais de ser inaceptable debe ser sempre castigado pola lei.

- O 95,5% da poboación considera inaceptable “Bicar a unha muller contra a súa vontade”.

O 42,6% considera que ademais de ser inaceptable debe ser sempre castigado pola lei.

- O comportamento “Facer comentarios e suxestións de tipo sexual non desexados a unha muller” é o que menos rexeitamento suscita: o 86% das persoas entrevistadas considéranlo inaceptable.

Un 23,1% cre que debería ser sempre castigado pola lei.

Unha de cada dez persoas entrevistadas (9,9%) considera que é un comportamento aceptable nalgúns casos.

Violencia sexual no marco das novas tecnoloxías da información e a comunicación:

- Máis do 95% da poboación considera inaceptables todos os comportamentos de violencia sexual ligados ao uso das novas tecnoloxías polos que se pregunta na enquisa.
- “Enviar correos electrónicos ou mensaxes de texto con contido sexual non desexados”:

A porcentaxe de persoas que consideran que este comportamento debe estar sempre castigado pola lei é do 66,2%. Un 28,8% cre que a pesar de ser un comportamento inaceptable non debe estar sempre castigado pola lei.

- “Presionar a unha muller para que envíe fotos de si mesma espida”:

A porcentaxe de quen considera que o comportamento é aceptable é inferior ao 1,9% en todas as categorías das distintas variables sociodemográficas analizadas.

- “Compartir fotografías ou vídeos de carácter sexual a través de redes sociais (Facebook, WhatsApp, Instagram, etc.) sen o consentimento das persoas que aparecen no mesmo”:

A porcentaxe de quen considera que o comportamento é aceptable é inferior ao 1,0% en todas as categorías das distintas variables sociodemográficas analizadas.

- “ Chantaxear a unha muller con difundir fotografías ou vídeos de carácter sexual seus”:

A porcentaxe de persoas que consideran que este comportamento sempre debe estar castigado pola lei é superior ao 90% en todas as categorías analizadas.

Trata de mulleres con fins de explotación sexual e consumo de prostitución:

- “Obrigar a prostituírse a unha muller”:

O 99,3% da poboación considéralo inaceptable e o 97,0% cre que ademais de ser inaceptable debe ser sempre castigado pola lei.

- “Pagar a unha muller por manter relacións sexuais (prostitución)”:

O 61,4% das mulleres e o 53,5% dos homes consideran que o consumo de prostitución é inaceptable.

O 31,1% dos homes e o 38,6% das mulleres cren que ademais de ser inaceptable debería ser sempre castigado pola lei.

- O consumo de prostitución é considerado como algo aceptable polo 30,9% das mulleres e o 42,9% dos homes.

É, de todos os comportamentos analizados neste capítulo, o que menos persoas identifican como unha forma de violencia sexual contra a muller.

5. Estereotipos sobre os agresores

Na análise das crenzas sobre os motivos polos que algúns homes agreden sexualmente ás mulleres hai que distinguir entre os que dalgunha forma xustifican o comportamento do agresor e os que non.

- Motivos que exculpan, polo menos parcialmente, ao agresor do seu comportamento:

“Ter problemas mentais”, citado polo 34,1% das persoas entrevistadas.

“Consumo de alcol e/ou drogas”, citado polo 25,3% das persoas entrevistadas.

“Non poden controlar os seus impulsos sexuais”, mencionado polo 19,7% das persoas entrevistadas.

“Non identifican as súas accións como unha agresión sexual”, citado polo 14,3%.

- Motivos que non exculpan ao agresor do seu comportamento:

“Non aceptar o rexeitamento por parte dunha muller”, mencionado polo 28,2% das persoas entrevistadas.

“Buscan controlar ás mulleres”, citado polo 25,3% das persoas entrevistadas.

“Gozan sometendo sexualmente ás mulleres”, mencionado polo 22,4%.

O motivo máis citado tanto polos homes como polas mulleres é o estereotipo relativo a que os agresores teñen problemas mentais, pero os homes (38,4%) o citan en maior medida que as mulleres (30 %).

As mulleres citan máis frecuentemente que os homes motivos que non eximen ao agresor da súa culpa como “Non aceptan un rexeitamento por parte dunha muller” (31,7% vs. 24,6%) ou “Buscan controlar ás mulleres” (28,9% vs. 21,4%).

6. Coñecemento de casos de violencia sexual na contorna das persoas entrevistadas:

- O 27,6% da poboación afirma coñecer na súa contorna próxima a algunha muller que sufriu unha agresión sexual.
- O 30,7% das mulleres coñece a algunha vítima na súa contorna fronte ao 24,3% dos homes:

O 21,6% das mulleres e o 13,7% dos homes afirman coñecer a unha muller vítima de agresión sexual entre os seus familiares ou amigas.

O 12,5% das persoas entrevistadas coñece a algunha muller vítima de agresión sexual na área ou veciñanza no que vive.

O 9 % das mulleres e o 6,8% dos homes coñecen no seu lugar de traballo ou estudo a algunha muller vítima de agresión sexual.

A medida que aumenta a idade da persoa entrevistada diminúe o coñecemento de mulleres vítimas na contorna próxima: o 40,6% das mulleres e o 33,3% dos homes de 16 a 24 anos coñecen na súa contorna próxima a algunha muller vítima dunha agresión sexual fronte a un 13,9% e 8,9% respectivamente de quen ten 75 e máis anos.

- O 40,7% das mulleres e o 36,3% dos homes con estudos universitarios coñecen na súa contorna a algunha muller

vítima dunha agresión sexual, fronte ao 16,5% e 10,6% respectivamente de quen ten estudos primarios ou inferiores.

7. Coñecemento e opinións sobre as denuncias por violencia sexual:

Neste apartado analízase o coñecemento e as opinións da poboación sobre diversos aspectos relacionados coas denuncias por violencia sexual.

Opinións sobre a frecuencia coa que as mulleres denuncian as agresións sexuais

- O 74,3% das mulleres e o 66,9% dos homes opinan que as agresións sexuais case non se denuncian.

Aínda así, o 26,9% dos homes e o 21,9% das mulleres cren que as agresións sexuais denúncianse sempre ou na maior parte das ocasións, o que contrasta coa realidade: unha análise realizada con datos da Macroenquisa de Violencia contra a Muller 2015 mostraba que só o 6% das mulleres que sofren unha violación por parte de alguén que non é a súa parella nin expareja, denuncian ao seu agresor. Este dato vai na mesma liña que outros estudos realizados a nivel internacional e que tamén reflicten a escasa frecuencia coa que se denuncian as agresións sexuais.

- O 73 % das mulleres considera que as denuncias por agresións sexuais raramente ou nunca son falsas, fronte a un 59,9% de homes.

O 33,2% dos homes e o 22,5% das mulleres consideran que as denuncias son falsas algunhas veces.

A porcentaxe de quen cre que as denuncias son a miúdo falsas é escaso: 2,1% dos homes e 0,9% das mulleres.

Opiniós sobre os motivos polos que as mulleres que sufriron unha agresión sexual non denuncian ao seu agresor

- As razóns polas que as mulleres que sofren unha agresión sexual non denuncian ao seu agresor máis mencionadas son:

O medo ao agresor, citado polo 73,9% das persoas entrevistadas.

A vergoña, mencionada polo 58 %.

O “Medo a que non a cresen”, citado polo 26,3%.

O “Medo para ser considerada culpable do sucedido”, mencionado polo 15,2%.

Lugar ou servizo de apoio ao que acudirían as persoas entrevistadas en caso de sufrir unha agresión sexual

- O 89,6% das persoas entrevistadas afirma que, en caso de sufrir persoalmente unha agresión sexual, acudiría ás Forzas e Corps de Seguridade do Estado, o 73,9% iría a un hospital ou centro de saúde, o 12,8% a un xulgado, e o 9,7% a unha asociación de mulleres.

8. Prevención da violencia sexual a través da educación e a sensibilización cidadá

Neste apartado estúdanse as opinións da poboación sobre distintos aspectos relacionados coa prevención da violencia sexual.

Opiniós sobre as institucións e organismos que deberían informar sobre a violencia sexual e a súa prevención

En relación ás institucións e organismos que deberían informar sobre a violencia sexual e a súa prevención, o 75,1% das persoas

enquisadas cita os centros educativos, o 37,5% a familia, o 22,9% as institucións públicas e o 19,9% os medios de comunicación.

Prevención da violencia sexual

- O 32 % das persoas entrevistadas considera as campañas de sensibilización contra as agresións sexuais como a mellor opción para previr as agresións sexuais, o 28,4% decántase pola educación afectivo-sexual, o 19,5% elixe a opción “Facilitar información xeral sobre que facer e a que lugares acudir en caso de sufrir unha agresión sexual” e o 12,1% as “Campañas informativas para identificar os distintos tipos de agresións sexuais”.
- O 77 % das persoas entrevistadas cren que para previr as agresións sexuais é máis importante “educar aos homes a non agredir sexualmente” fronte ao 14,8% que consideran máis importante “ensinar ás mulleres para evitar situacións de risco”. O obxectivo desta pregunta era ver ata que punto a poboación considera que a responsabilidade da agresión sexual é dos agresores ou das vítimas.
- O 93,6% da poboación está de acordo coa necesidade de educar a homes e mulleres no consentimento sexual como forma de previr as agresións sexuais fronte a un 3,5% que se mostra en desacordo.

O 97,4% de quen está de acordo considera que esta educación debería recibirse antes dos 16 anos e o 73,5% antes dos 12 anos.

AS CONCLUSIÓNS MÁIS RELEVANTES DO ESTUDO **PERCEPCIÓN SOCIAL DA VIOLENCIA SEXUAL SON:**

1. A maior parte da poboación condena a violencia sexual.
2. Con todo, cando se pregunta por comportamentos de violencia sexual que non implican relacións sexuais ou cando estas relacións enmárcanse no ámbito da parella, diminúe de forma substancial a porcentaxe de persoas que os condenan.
3. A importancia que a poboación dá ao papel do alcol nas agresións sexuais difire en función de se o consumo foi por parte da vítima ou do agresor.
4. Máis de 8 de cada 10 persoas rexeitan afirmacións que culpan á vítima dunha agresión sexual de forma explícita, pero este rexeitamento diminúe de maneira importante cando as afirmacións son máis indirectas.
5. O 40,9% dos homes e o 33,4% das mulleres considera que a responsabilidade para controlar o acoso sexual reside na muller acosada. Esta crenza dificulta que as vítimas pidan axuda e favorece que os agresores manteñan o seu comportamento, fomentando así que a violencia sexual perpetúese.
6. Principais características sociodemográficas asociadas ao rexeitamento do sexismo, o acoso sexual no traballo e as agresións sexuais:

Muller: as mulleres, en todos os casos, mostran un rexeitamento superior ao dos homes.

Mocidade: as xeracións máis novas mostran un rexeitamento superior ao das persoas maiores de 60 anos

A educación: a medida que aumenta o nivel de formación increméntase o rexeitamento ao sexismo, o acoso sexual no traballo e as agresións sexuais.

O 4 DE DECEMBRO DE 2018 A DELEGACIÓN DO GOBERNO PARA A VIOLENCIA DE XÉNERO DO MINISTERIO DE IGUALDADE LANZABA UNHA CAMPAÑA CONTRA A VIOLENCIA SEXUAL, #SOMOSUNA.

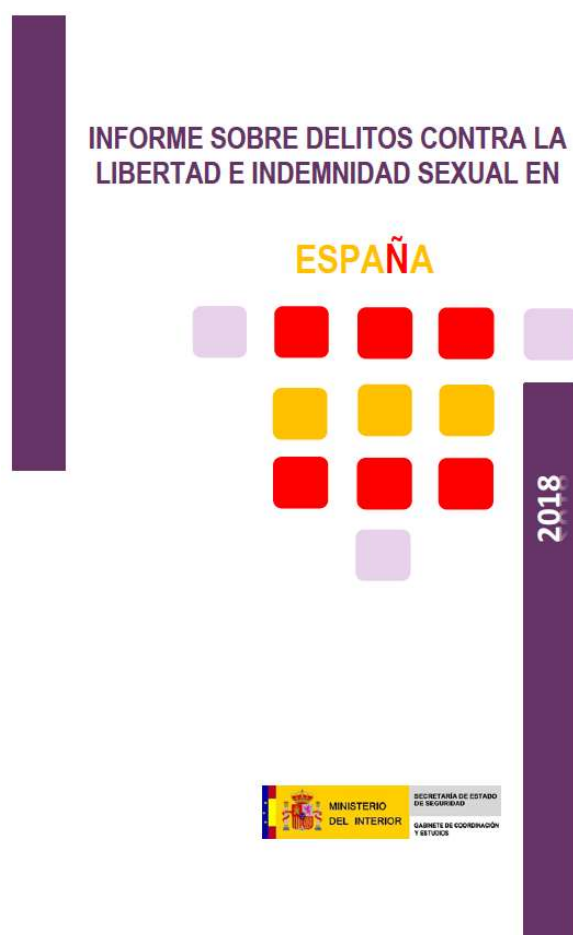

Dirixida á poboación en xeral co obxectivo de concienciar á sociedade e, sobre todo ao público masculino, da importancia de alzar a voz contra a violencia sexual, e non permitir que no día a día haxa situacións ou actitudes que a fomenten. Preténdese convidar á acción, co fin de que non quedemos impasibles #ante actitudes ou situacións de violencia sexual que podamos percibir na nosa contorna. A implicación por parte de toda a sociedade é fundamental. A campaña difundirase en televisión, radio, prensa, exterior e Internet ata o 12 de decembro.

DATOS CORRESPONDENTES AO ANO 2018

INFORME SOBRE DELITOS CONTRA A LIBERTADE EN INDEMINIDADE SEXUAL EN ESPAÑA 2018

O 6 de marzo de 2020 o Ministerio do Interior, concretamente a **Secretaría de Estado de Seguridad**, facía público o Informe sobre delitos contra a liberdade en indemnidade sexual en España 2018

O informe completo pode descargarse neste link:

<http://www.interior.gob.es/documents/10180/8736571/INFORME+DELITOS+CONTRA+LA+LIBERTAD+E+INDEMNIDAD+SEXUAL+2018.pdf/72779215-38b4-4bb3-bb45-d03029739f5c>

Os datos do Informe foron obtidos do Sistema Estatístico de Criminalidade (SEC). Para o seu cómputo téñense en conta os feitos dos que tiveron coñecemento os seguintes corpos policiais: Garda Civil, Corpo Nacional de Policía, Policías dependentes das diferentes comunidades autónomas (Ertzaintza, Mossos d'Esquadra e Policía Foral de Navarra) e as Policías Locais que facilitan datos ao SEC. De todas as variables estatísticas non todos os corpos policiais achegan datos.

Definición cómputo estatístico dos delitos contra a liberdade e indemnidad sexual

No Título VIII de Libro II do Código penal (arts.178 ao 194) inclúense os delitos contra a liberdade e indemnidade sexuais. As tipoloxías penais que se computaron inclúen o seguinte articulado:

AGRESIÓN SEXUAL	178 y 183.2
AGRESIÓN SEXUAL CON PENETRACIÓN	179
ABUSO SEXUAL	181, 183.1
ABUSO SEXUAL CON PENETRACIÓN	182
DELITO CONTACTO MEDIANTE TECNOLOGÍA <16 AÑOS FINES SEXUALES	183 ter, 189 bis
ACOSO SEXUAL	184
EXHIBICIONISMO	185, 189 bis
PROVOCACIÓN SEXUAL	186, 189 bis
CORRUPCIÓN DE MENORES/INCAPACITADOS	183 bis, 189 bis
DELITOS RELATIVOS A LA PROSTITUCIÓN	187 y 188, 189 bis
PORNOGRAFÍA DE MENORES	189.1, 2, 3, 4, 5, 189 bis

Conceptos

Por **feitos coñecidos** enténdese o conxunto de infraccións penais e administrativas, que foron coñecidas polas distintas Forzas e Corpos de Seguridade, ben por medio de denuncia interposta ou por actuación policial realizada motu proprio (labor preventivo ou de investigación).

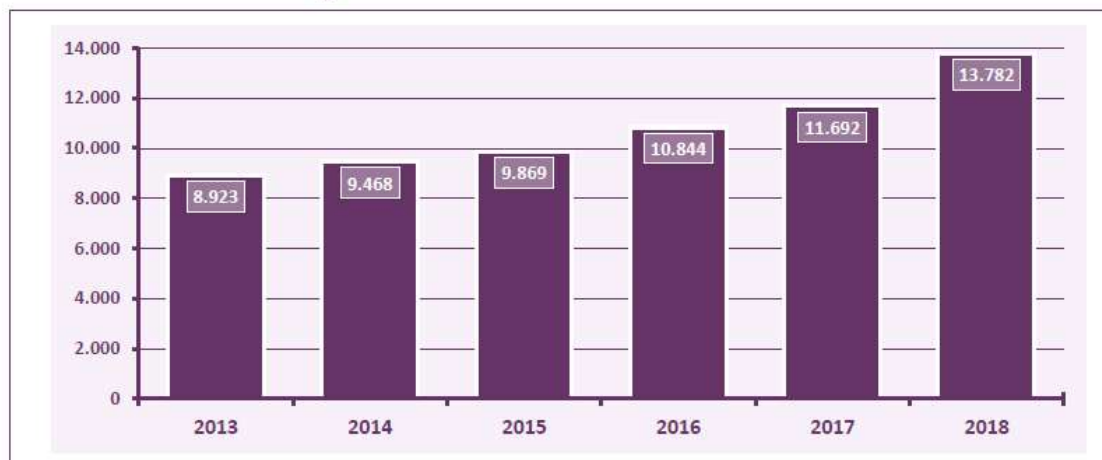
O concepto de **victimización** vén referido ao número de feitos denunciados por persoas nos cales manifestan ser vítimas ou prexudicados por algunha infracción penal. Diferénciase do concepto de vítima, xa que este refírese a persoas individuais.

Nunha denuncia poden darse varios feitos conxuntamente, e mesmo poden existir varias vítimas ou prexudicados, sendo as victimizacións o termo que engloba aos diferentes feitos que afectan a unha determinada vítima.

DESTACAMOS OS PRINCIPAIS DATOS QUE SE RECOLLEN NO INFORME DENDE O ANO 2013 ATA O ANO 2018.

EVOLUCIÓN DOS DELITOS SEXUAIS. SERIES ANUAIS:

Feitos coñecidos rexistrados. Datos anuais

>> Hechos conocidos registrados. Datos anuales

Obsérvase un incremento nos últimos anos:

- Ano 2013: 8.923
- Ano 2014: 9.468
- Ano 2015: 9.869
- Ano 2016: 10.844
- Ano 2017: 11.692
- Ano 2018: 13.782

Dende o ano 2013 ata o ano 2018 incrementáronse os delitos sexuais en España un 54,45%

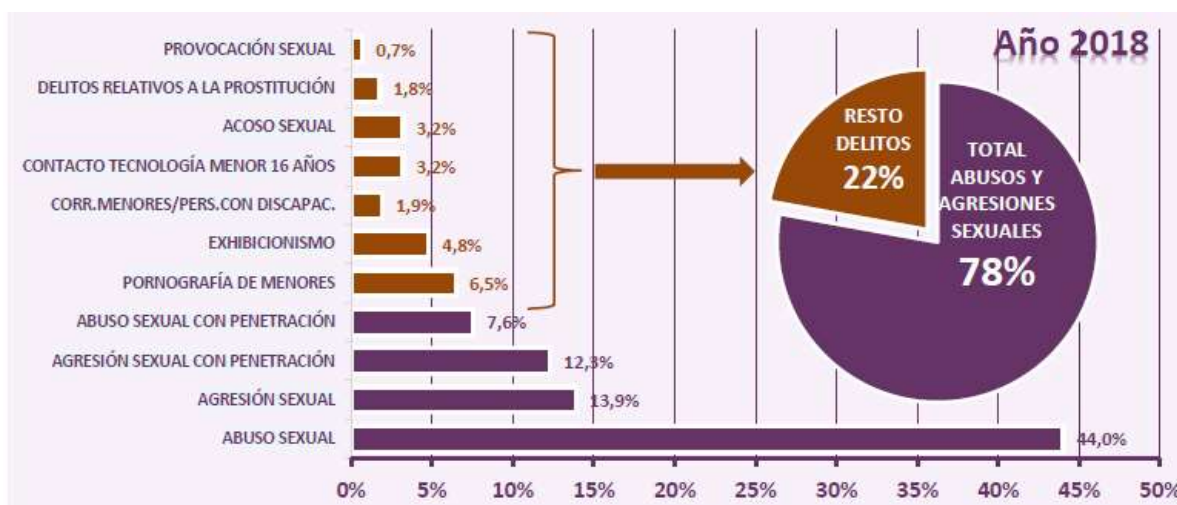
Feitos coñecidos rexistrados. Tipoloxías penais

>> **Hechos conocidos registrados. Tipologías penales**

TIPOLOGÍA PENAL	2013	2014	2015	2016	2017	2018
ABUSO SEXUAL	3.052	3.428	3.712	4.549	4.774	6.066
AGRESIÓN SEXUAL	1.807	1.722	1.626	1.684	1.806	1.917
AGRESIÓN SEXUAL CON PENETRACIÓN	1.298	1.239	1.229	1.249	1.387	1.700
ABUSO SEXUAL CON PENETRACIÓN	386	383	439	544	749	1.044
PORNOGRAFÍA DE MENORES	508	625	748	621	767	892
EXHIBICIONISMO	642	717	716	701	657	664
CORR.MENORES/PERS.CON DISCAPAC.	320	386	432	368	400	268
CONTACTO TECNOLOGÍA MENOR 16 AÑOS	92	116	239	365	394	442
ACOSO SEXUAL	265	234	251	335	354	443
DELITOS RELATIVOS A LA PROSTITUCIÓN	452	467	376	304	266	247
PROVOCACIÓN SEXUAL	101	151	101	124	138	99
TOTAL	8.923	9.468	9.869	10.844	11.692	13.782

En 2018, dos 13.782 delitos sexuais, a súa tipoloxía foi:

- **Abuso sexual: 6.066, o 44%**
- Agresión sexual: 1.917, o 13,9%
- Agresión sexual con penetración: 1.700, o 12,3%
- Abuso sexual con penetración: 1.044, o 7,6%
- Pornografía de menores: 892, o 6,5%
- Exhibilicionismo: 664, o 4,8%
- Acoso sexual: 443, o 3,2%
- Contacto tecnología menor 16 anos: 442, o 3,2 %
- Corr menores/pers con discapac: 268, o 1,9%
- Delitos relativos á prostitución: 247, o 1,8 %
- Provocación sexual: 99, o 0,7%

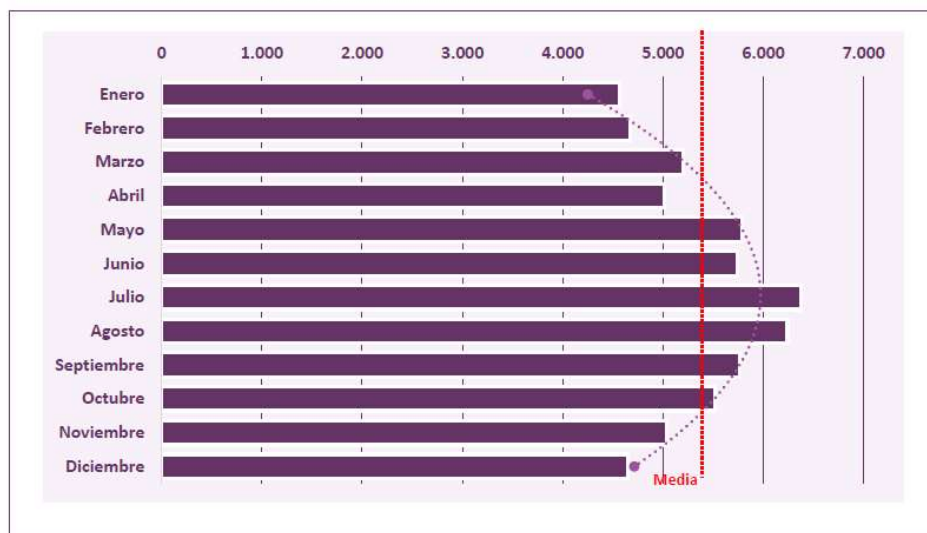
Tal como quedou reflectido anteriormente, vén experimentado un crecemento os últimos anos, que ten o seu expoñente principal nos **abusos sexuais**. No polo oposto sitúanse as delitos relativos á prostitución, que teñen unha tendencia claramente decrecente.

Do total de feitos coñecidos, o 78% veñen aglutinados pola suma dos abusos sexuais e as agresións sexuais.

Feitos coñecidos rexistrados 2013-2018. Datos mensuais

>> Distribución mensual 2013-2018

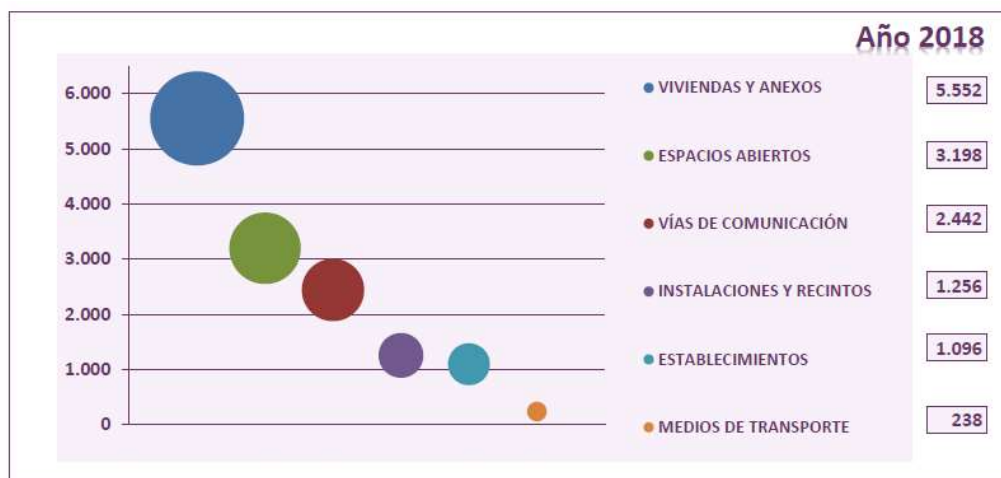

Obsérvase "estacionalidade" na serie de datos de feitos coñecidos, correspondendo o maior volume aos meses de **maio a outubro**.

Durante os últimos anos a tendencia mostra un patrón consistente de crecemento.

Distribución por lugar de comisión dos feitos coñecidos

GRUPO LUGAR ESPECÍFICO	2013	2014	2015	2016	2017	2018
VIVIENDAS Y ANEXOS	3.661	3.866	4.255	4.405	4.773	5.552
ESPACIOS ABIERTOS	2.103	2.301	2.311	2.745	2.794	3.198
VIAS DE COMUNICACIÓN	1.663	1.833	1.797	1.971	2.166	2.442
INSTALACIONES Y RECINTOS	642	677	698	822	887	1.256
ESTABLECIMIENTOS	698	669	696	753	881	1.096
MEDIOS DE TRANSPORTE	156	122	112	148	191	238
TOTAL	8.923	9.468	9.869	10.844	11.692	13.782

En 2018, dos 13.782 delitos sexuais, o lugar de comisión dos feitos foi:

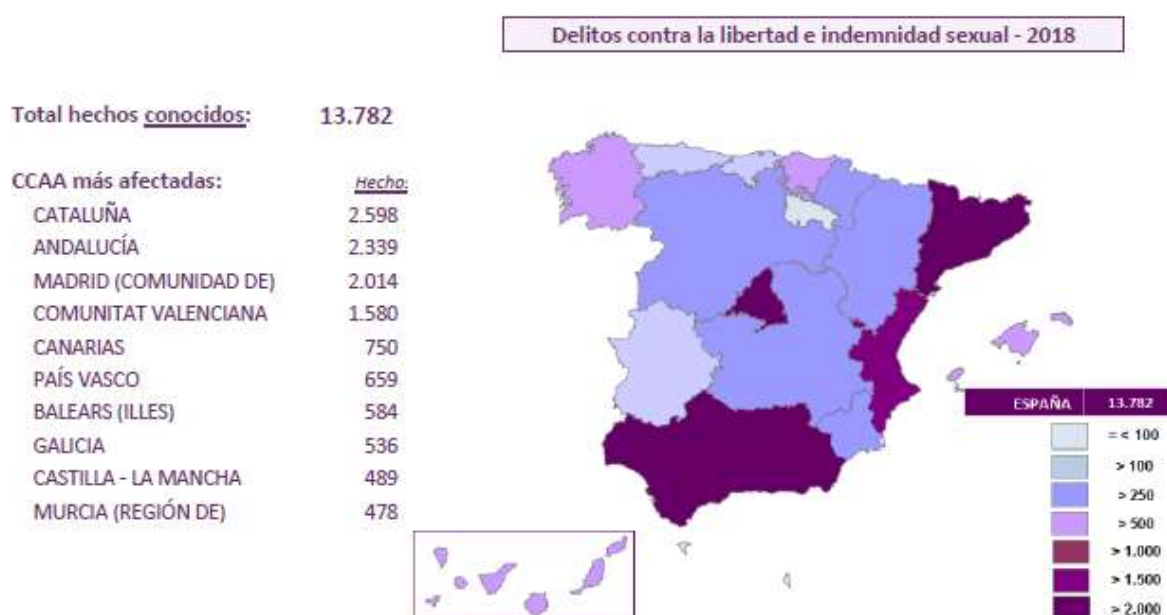
- Vivendas e anexos: 5.552, o 40,3%
- Espazos abertos: 3.198, o 23,2%
- Vías de comunicación: 2.442, o 17,7%
- Instalacións e recintos: 1.256, o 9,1%
- Establecementos: 1.096, o 8%
- Medios de transporte: 238, o 1,7%

A análise por lugar de comisión, expón como principal escenario onde ocorre a maior proporción de feitos nas vivendas e anexos, seguidas a certa distancia polos espazos abertos e as vías de comunicación.

É de destacar, o carácter practicamente residual dos feitos ocorridos en medios de transporte.

REPRESENTACIÓN TERRITORIAL DOS DELITOS CONTRA A LIBERTADE E INDEMNIDADE SEXUAL

POR CCAA

A representación territorial dos feitos coñecidos reflexa que as comunidades autónomas con maior número de feitos son:

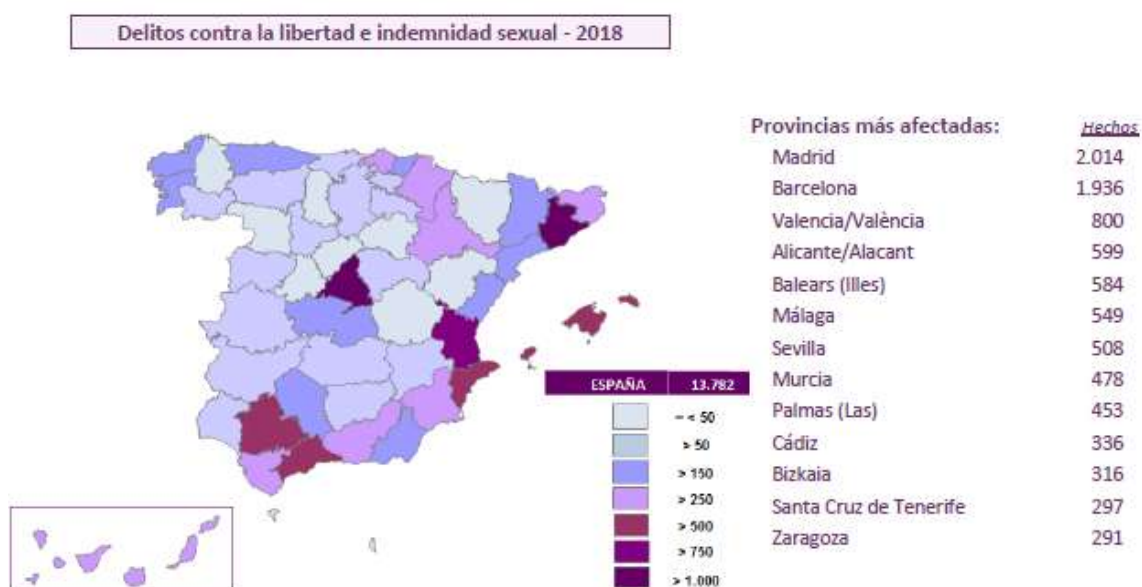
Cataluña, Andalucía, Madrid e Comunidade Valenciana.

Concretamente dos 13.782 feitos coñecidos o número e a porcentaxe por CCAA foi:

- Cataluña: 2.598, o 18,85%
- Andalucía: 2.339, o 16,97%
- Madrid: 2.014, o 14,61%
- Valencia: 1.580, o 11,46%
- Canarias: 750, o 5,44%

- País Vasco: 659, o 4,78%
- Baleares: 584, o 4,23%
- Galicia: 536, o 3,88%
- Castela A Mancha: 489, o 3,54%
- Murcia: 478, o 3,46%

POR PROVINCIAS

As provincias con maior número de feitos son: **Madrid, Barcelona, Valencia, Alicante, Baleares, Málaga, Sevilla, Murcia, As Palmas e Cádiz.**

Ningunha das provincias galegas está entre as máis afectadas.

EN CANTO ÁS VICTIMIZACIÓNS:

>> Victimizaciónes. Datos anuais

>> Victimizaciónes. Tipoloxías penais

TIPOLOGÍA PENAL	2013	2014	2015	2016	2017	2018
ABUSO SEXUAL	3.352	3.826	3.788	4.650	5.085	6.479
AGRESIÓN SEXUAL	1.945	1.866	1.717	1.808	1.801	1.983
AGRESIÓN SEXUAL CON PENETRACIÓN	1.250	1.171	1.185	1.260	1.358	1.638
ABUSO SEXUAL CON PENETRACIÓN	388	412	450	689	825	1.116
EXHIBICIONISMO	809	929	878	887	859	762
CORR.MENORES/PERS.CON DISCAPAC.	500	595	574	560	614	341
ACOSO SEXUAL	290	261	268	347	384	481
DELITOS RELATIVOS A LA PROSTITUCIÓN	678	694	540	378	311	335
CONTACTO TECNOLOGÍA MENOR 16 AÑOS	124	166	240	473	439	530
PORNOGRAFÍA DE MENORES	266	272	269	180	285	254
PROVOCACIÓN SEXUAL	138	201	114	142	176	107
TOTAL	9.740	10.393	10.023	11.374	12.137	14.026

>> Victimizacións. Grupos de idade

GRUPO DE EDAD	%	2013	%	2014	%	2015	%	2016	%	2017	%	2018
EDAD DESCONOCIDA	1,1%	106	1,2%	120	0,9%	87	1,0%	111	0,7%	91	0,5%	72
MENORES	43,3%	4.222	45,4%	4.721	48,4%	4.852	49,3%	5.607	47,0%	5.700	48,1%	6.747
De 0 a 13 anos	24,3%	2.368	24,6%	2.559	26,3%	2.638	25,3%	2.875	23,2%	2.816	23,4%	3.277
De 14 a 17 anos	19,0%	1.854	20,8%	2.162	22,1%	2.214	24,0%	2.732	23,8%	2.884	24,7%	3.470
DE 18 A 30 AÑOS	28,5%	2.777	26,3%	2.734	25,1%	2.512	24,5%	2.787	27,6%	3.353	28,7%	4.031
DE 31 A 40 AÑOS	15,0%	1.461	14,3%	1.490	12,8%	1.282	12,7%	1.443	11,7%	1.417	10,9%	1.527
DE 41 A 64 AÑOS	11,2%	1.092	12,0%	1.245	11,8%	1.183	11,6%	1.320	11,9%	1.446	10,9%	1.530
DE 65 AÑOS Y MÁS	0,8%	82	0,8%	83	1,0%	104	0,9%	105	1,1%	129	0,8%	119
TOTAL	100%	9.740	100%	10.393	100%	10.020	100%	11.373	100%	12.136	100%	14.026

O desenvolvemento evolutivo histórico das victimizacións ofrece varios aspectos para ter en conta:

- O primeiro deles é o relacionado co incremento experimentado nos anos 2017 e 2018, cun aumento dun 7% e 16%, respectivamente, con respecto ao ano precedente.
- A segunda cuestión, vén configurada pola gran proporción de menores como vítimas de delitos sexuais.

SEGUNDO O PERFIL DA VÍTIMA: tipoloxía delictiva, sexo e idade

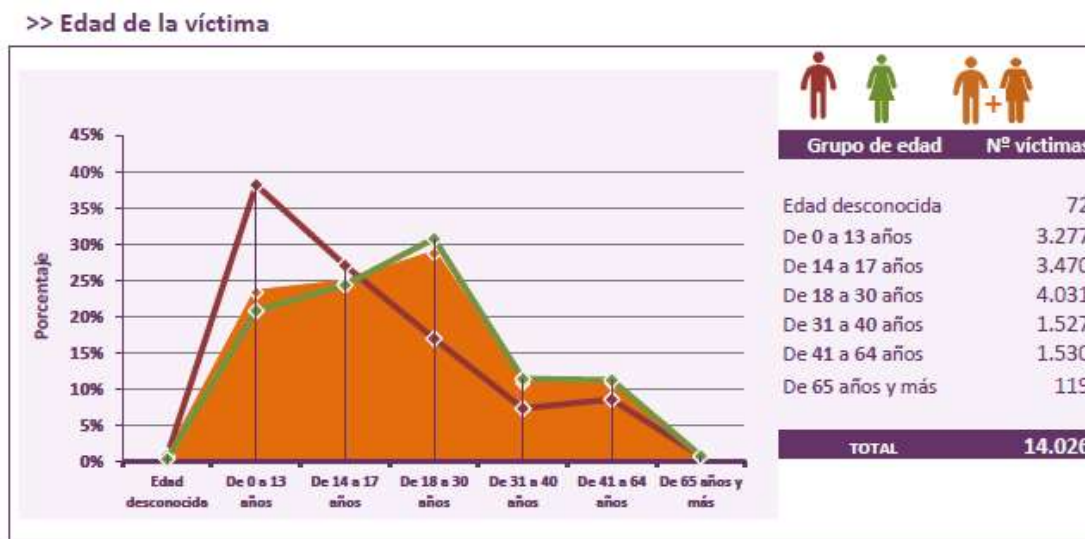
>> Victimizacións registradas según sexo
Año 2018

TIPOLOGÍA PENAL	Masculino	Femenino	Desconocido	Total
ABUSO SEXUAL	917	5.560	2	6.479
AGRESIÓN SEXUAL	191	1.792	0	1.983
AGRESIÓN SEXUAL CON PENETRACIÓN	146	1.492	0	1.638
ABUSO SEXUAL CON PENETRACIÓN	122	993	1	1.116
EXHIBICIONISMO	167	594	1	762
ACOSO SEXUAL	45	435	1	481
CONTACTO TECNOLOGÍA MENOR 16 AÑOS	144	386	0	530
DELITOS RELATIVOS A LA PROSTITUCIÓN	29	306	0	335
CORR.MENORES/PERS.CON DISCAPAC.	130	207	4	341
PORNOGRAFÍA DE MENORES	114	138	2	254
PROVOCACIÓN SEXUAL	34	73	0	107
TOTAL VICTIMIZACIONES	2.039	11.976	11	14.026

Respecto a a distribución por sexo das vítimas, móstrase unha proporción extremadamente alta de mulleres comparativamente co dos homes.

SEGUNDO A IDADE DA VÍTIMA

Para ambos os sexos, na franxa de idade dos menores é onde se concentra o maior número de victimizaciones, seguido polas de 18 a 30 anos. Por sexos destacan os menores de trece anos no sexo masculino e as de 18 a 30 anos nas do sexo feminino.

SEGUNDO A NACIONALIDADE DA VÍTIMA

>> Nacionalidad de la víctima

Año 2018

	Masculino	Femenino	Desconocido	Total	% sobre total
1.- ESPAÑOLES	1.708	9.150	9	10.867	77,5%
2.- EXTRANJEROS	331	2.826	2	3.159	22,5%
2.1.- ÁFRICA	77	364	0	441	3,1%
Marruecos	60	263	0	323	2,3%
Nigeria	2	27	0	29	0,2%
Resto	15	74	0	89	0,6%
2.2.- AMÉRICA	121	1.202	0	1.323	9,4%
Colombia	14	194	0	208	1,5%
Brasil	19	122	0	141	1,0%
Ecuador	11	124	0	135	1,0%
Bolivia	9	120	0	129	0,9%
Venezuela	11	81	0	92	0,7%
Paraguay	4	85	0	89	0,6%
Resto	53	476	0	529	3,8%
2.3.- UNIÓN EUROPEA	105	958	0	1.063	7,6%
Rumanía	24	277	0	301	2,1%
Reino Unido	20	177	0	197	1,4%
Bulgaria	4	65	0	69	0,5%
Alemania	7	62	0	69	0,5%
Italia	6	69	0	75	0,5%
Francia	10	54	0	64	0,5%
Portugal	6	38	0	44	0,3%
Resto	28	216	0	244	1,7%
2.4.- ASIA	9	98	0	107	0,8%
China	1	48	0	49	0,3%
India	3	10	0	13	0,1%
Resto	5	40	0	45	0,3%
2.5.- RESTO PAÍSES	19	204	2	225	1,6%
TOTAL	2.039	11.976	11	14.026	100%

22,5%

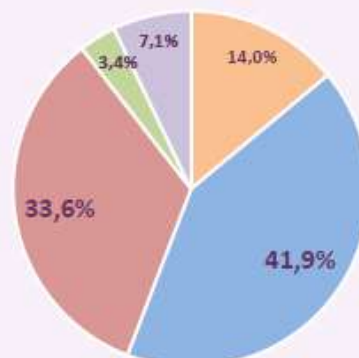
EXTRANJEROS

77,5%

ESPAÑOLES

Distribución porcentual de víctimas extranjeras sobre total de extranjeras

■ ÁFRICA
■ AMÉRICA
■ UE
■ ASIA
■ RESTO

Aproximadamente o 78% das victimizacións son de nacionais de España, representando un 22% as vítimas estranxeiras.

Respecto a as de nacionalidade estranxeira, destacan os de Marrocos e Romanía, que presentan as cifras máis altas.

SEGÚN O PERFIL DA VITIMA COMPARÁNDOO COS GRUPO DE IDADE

>> Victimizacións registradas según grupo de edad

Año 2018

TIPOLOGÍA PENAL	Descon.	Menores	18-30 años	31-40 años	41-64 años	=>65 años	Total
ABUSO SEXUAL	31	3.162	1.948	633	647	58	6.479
AGRESIÓN SEXUAL	6	628	738	310	269	32	1.983
AGRESIÓN SEXUAL CON PENETRACIÓN	2	478	637	253	256	12	1.638
ABUSO SEXUAL CON PENETRACIÓN	3	549	348	105	107	4	1.116
EXHIBICIONISMO	3	705	18	16	18	2	762
ACOSO SEXUAL	3	111	172	79	110	6	481
CONTACTO TECNOLÓGICA MENOR 16 AÑOS	2	492	1	19	16	0	530
DELITOS RELATIVOS A LA PROSTITUCIÓN	14	35	124	93	68	1	335
CORR.MENORES/PERS.CON DISCAPAC.	4	314	16	0	6	1	341
PORNOGRAFÍA DE MENORES	2	175	23	18	33	3	254
PROVOCACIÓN SEXUAL	2	98	6	1	0	0	107
TOTAL VICTIMIZACIONES	72	6.747	4.031	1.527	1.530	119	14.026

>> Distribución porcentual de victimizacións por cada hecho delictivo

TIPOLOGÍA PENAL	Descon.	Menores	18-30 años	31-40 años	41-64 años	=>65 años	Total
ABUSO SEXUAL	0,5%	48,8%	30,1%	9,8%	10,0%	0,9%	100%
AGRESIÓN SEXUAL	0,3%	31,7%	37,2%	15,6%	13,6%	1,6%	100%
AGRESIÓN SEXUAL CON PENETRACIÓN	0,1%	29,2%	38,9%	15,4%	15,6%	0,7%	100%
ABUSO SEXUAL CON PENETRACIÓN	0,3%	49,2%	31,2%	9,4%	9,6%	0,4%	100%
EXHIBICIONISMO	0,4%	92,5%	2,4%	2,1%	2,4%	0,3%	100%
ACOSO SEXUAL	0,6%	23,1%	35,8%	16,4%	22,9%	1,2%	100%
CONTACTO TECNOLÓGICA MENOR 16 AÑOS	0,4%	92,8%	0,2%	3,6%	3,0%	0,0%	100%
DELITOS RELATIVOS A LA PROSTITUCIÓN	4,2%	10,4%	37,0%	27,8%	20,3%	0,3%	100%
CORR.MENORES/PERS.CON DISCAPAC.	1,2%	92,1%	4,7%	0,0%	1,8%	0,3%	100%
PORNOGRAFÍA DE MENORES	0,8%	68,9%	9,1%	7,1%	13,0%	1,2%	100%
PROVOCACIÓN SEXUAL	1,9%	91,6%	5,6%	0,9%	0,0%	0,0%	100%
TOTAL VICTIMIZACIONES	0,5%	48,1%	28,7%	10,9%	10,9%	0,8%	100%

>> Distribución porcentual de victimizacións dentro do mesmo grupo de idade

TIPOLOGÍA PENAL	Descon.	Menores	18-30 anos	31-40 anos	41-54 anos	=>65 anos	Total
ABUSO SEXUAL	43,1%	46,9%	48,3%	41,5%	42,3%	48,7%	46,2%
AGRESIÓN SEXUAL	8,3%	9,3%	18,3%	20,3%	17,6%	26,9%	14,1%
AGRESIÓN SEXUAL CON PENETRACIÓN	2,8%	7,1%	15,8%	16,6%	16,7%	10,1%	11,7%
ABUSO SEXUAL CON PENETRACIÓN	4,2%	8,1%	8,6%	6,9%	7,0%	3,4%	8,0%
EXHIBICIONISMO	4,2%	10,4%	0,4%	1,0%	1,2%	1,7%	5,4%
ACOSO SEXUAL	4,2%	1,6%	4,3%	5,2%	7,2%	5,0%	3,4%
CONTACTO TECNOLOGÍA MENOR 16 AÑOS	2,8%	7,3%	0,0%	1,2%	1,0%	0,0%	3,8%
DELITOS RELATIVOS A LA PROSTITUCIÓN	19,4%	0,5%	3,1%	6,1%	4,4%	0,8%	2,4%
CORR.MENORES/PERS.CON DISCAPAC.	5,6%	4,7%	0,4%	0,0%	0,4%	0,8%	2,4%
PORNOGRAFÍA DE MENORES	2,8%	2,6%	0,6%	1,2%	2,2%	2,5%	1,8%
PROVOCACIÓN SEXUAL	2,8%	1,5%	0,1%	0,1%	0,0%	0,0%	0,8%
TOTAL VICTIMIZACIONES	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

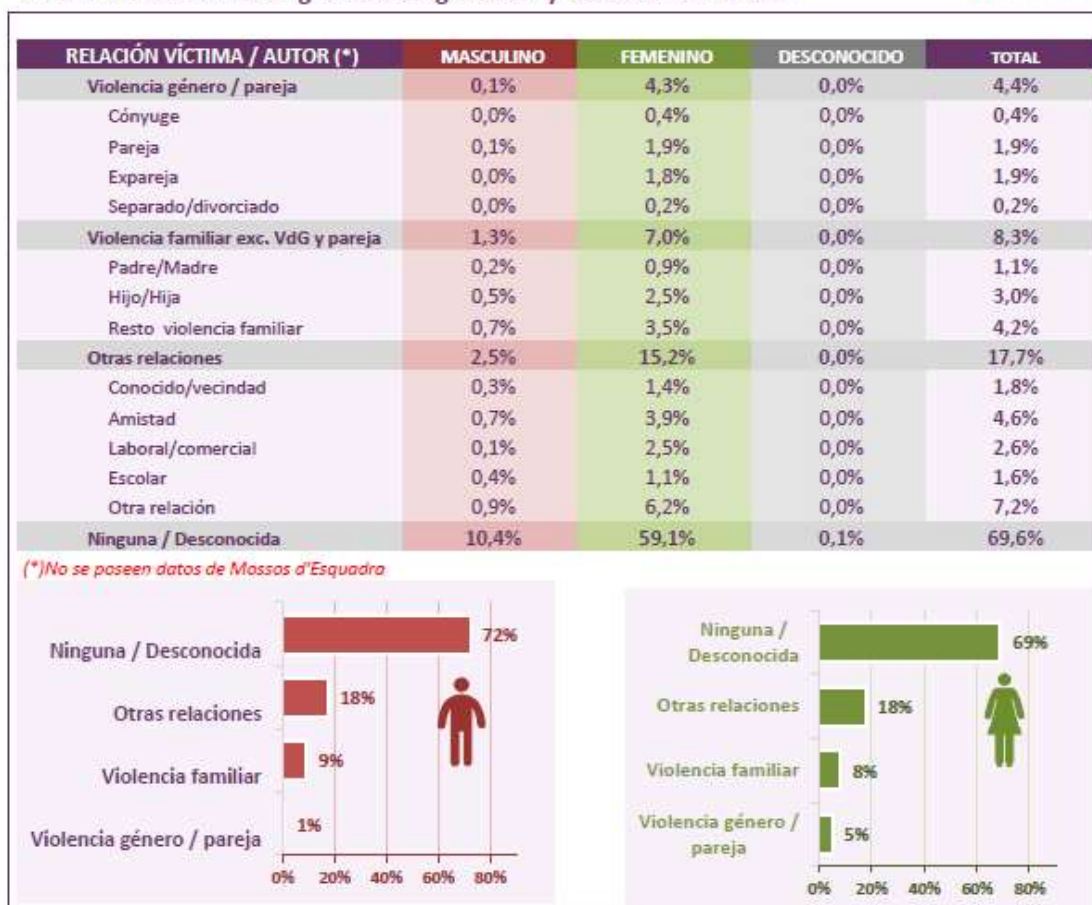
Como quedou exposto na páxina anterior, os menores de idade e o grupo de 18 a 30 anos representan as tres cuartas partes do total de victimizacións.

Dentro dos menores de idade destacan os abusos sexuais e os delitos de exhibicionismo, seguidos polas agresións.

PERFIL DA VÍTIMA: RELACIÓN VÍCTIMA/AUTOR, SEXO E IDADE

>> % Victimizacións registradas según sexo y relación con el autor

Año 2018

>> % Victimizacións registradas según relación con el autor y grupo de edad

RELACIÓN VÍCTIMA / AUTOR (*)	Descon.	0 -13 años	14 -17 años	18-30 años	31-40 años	41-64 años	=>65 años	Total
Violencia género / pareja	0,0%	0,1%	1,1%	1,2%	1,0%	1,0%	0,0%	4,4%
Cónyuge	0,0%	0,0%	0,0%	0,1%	0,1%	0,2%	0,0%	0,4%
Pareja	0,0%	0,1%	0,7%	0,5%	0,3%	0,4%	0,0%	1,9%
Expareja	0,0%	0,0%	0,4%	0,6%	0,5%	0,4%	0,0%	1,9%
Separado/divorciado	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,1%	0,0%	0,0%	0,2%
Violencia familiar	0,1%	4,0%	2,5%	1,3%	0,2%	0,2%	0,0%	8,3%
Padre/Madre	0,0%	0,5%	0,4%	0,2%	0,0%	0,0%	0,0%	1,1%
Hijo/Hija	0,0%	1,7%	0,9%	0,4%	0,1%	0,0%	0,0%	3,0%
Resto violencia familiar	0,0%	1,9%	1,2%	0,7%	0,2%	0,2%	0,0%	4,2%
Otras relaciones	0,1%	3,4%	4,2%	5,7%	2,1%	2,0%	0,1%	17,7%
Conocido/vecindad	0,0%	0,5%	0,3%	0,4%	0,2%	0,3%	0,0%	1,8%
Amistad	0,0%	0,8%	1,5%	1,5%	0,3%	0,5%	0,0%	4,6%
Laboral/comercial	0,1%	0,0%	0,1%	1,4%	0,6%	0,4%	0,0%	2,6%
Escolar	0,0%	0,8%	0,5%	0,2%	0,1%	0,0%	0,0%	1,6%
Otra relación	0,0%	1,4%	1,8%	2,3%	1,0%	0,7%	0,1%	7,2%
Ninguna / Desconocida	0,4%	15,8%	18,2%	20,6%	7,2%	6,9%	0,6%	69,6%

(*) No se poseen datos de Mossos d'Esquadra

Dentro da relación vítima autor destacan as relacións descoñecidas sobre o resto.

No caso de victimizacións de mulleres, as que posúen unha relación familiar, incluídas as de parella/ expareja, chegan a representar o 13% dos casos coñecidos.

Por idades e tipo de relación obsérvanse situacións dispares, xa que na violencia familiar claramente os menores de idade son os máis preponderantes, mentres que nos casos que non existe ningunha relación ou se descoñece predominan as victimizacións de 18 a 30 anos.

SEGUNDO O PERFIL DO RESPONSABLE: tipoloxía delictiva, sexo e idade

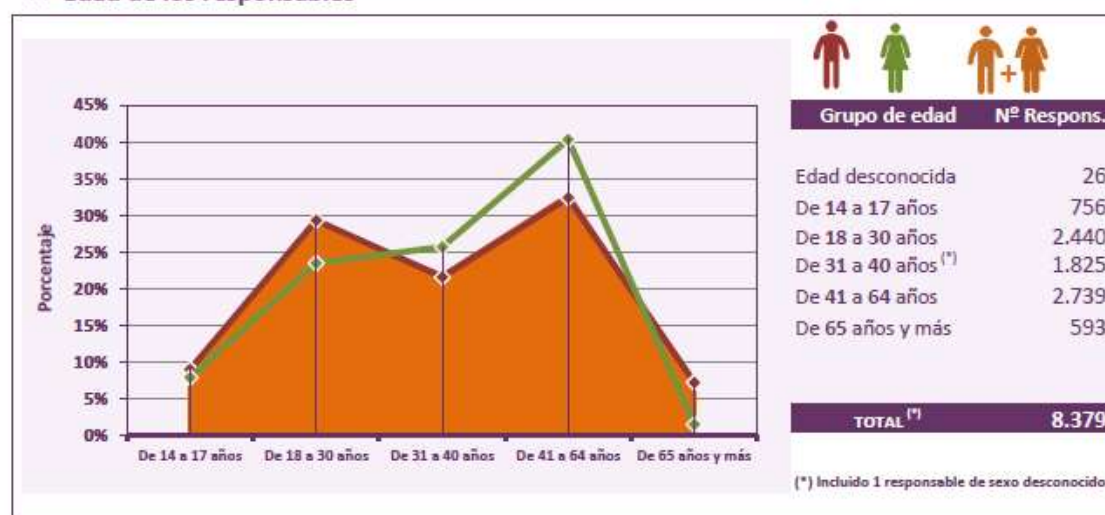
>> Detenciones / investigados según sexo

Año 2018

TIPOLOGÍA PENAL	Masculino	Femenino	Desconocido	Total
ABUSO SEXUAL	3.462	70	0	3.532
AGRESIÓN SEXUAL	1.185	15	0	1.200
AGRESIÓN SEXUAL CON PENETRACIÓN	1.129	16	1	1.146
PORNOGRAFÍA DE MENORES	637	31	0	668
ABUSO SEXUAL CON PENETRACIÓN	621	18	0	639
EXHIBICIONISMO	359	4	0	363
DELITOS RELATIVOS A LA PROSTITUCIÓN	164	130	0	294
CORR.MENORES/PERS.CON DISCAPAC.	176	21	0	197
ACOSO SEXUAL	180	4	0	184
CONTACTO TECNOLOGÍA MENOR 16 AÑOS	111	3	0	114
PROVOCACIÓN SEXUAL	39	3	0	42
TOTAL DETENCIONES / INVESTIGADOS	8.063	315	1	8.379

>> Edad de los responsables

Respecto a la distribución por sexo de los responsables, a diferencia de lo que ocurría en las victimizaciones, se muestra una proporción extremadamente alta de hombres comparativamente con las de mujeres, con la excepción de los delitos relativos a la prostitución en los que las proporciones tienden a igualarse.

Para ambos sexos, en el rango de edad de 41-64 años, es donde se concentra el mayor número de responsables, seguido por los de 18 a 30 años.

Perfil do RESPONSABLE: sexo e nacionalidade

>> Nacionalidad de los detenidos / investigados

Año 2018

	Masculino	Femenino	Desconocido	Total	% sobre total
1.- ESPAÑÓLES	5.465	182	0	5.647	67,4%
2.- EXTRANJEROS	2.598	133	1	2.732	32,6%
2.1.- ÁFRICA	808	30	1	839	10,0%
Marruecos	548	15	1	564	6,7%
Argelia	71	1	0	72	0,9%
Resto	189	14	0	203	2,4%
2.2.- AMÉRICA	882	56	0	938	11,2%
Ecuador	199	4	0	203	2,4%
Colombia	156	16	0	172	2,1%
Bolivia	93	3	0	96	1,1%
Rep. Dominicana	69	4	0	73	0,9%
Perú	62	1	0	63	0,8%
Paraguay	42	7	0	49	0,6%
Resto	261	21	0	282	3,4%
2.3.- UNIÓN EUROPEA	646	23	0	669	8,0%
Rumanía	286	17	0	303	3,6%
Reino Unido	67	1	0	68	0,8%
Italia	47	0	0	47	0,6%
Bulgaria	35	3	0	38	0,5%
Francia	50	1	0	51	0,6%
Alemania	37	0	0	37	0,4%
Portugal	30	0	0	30	0,4%
Resto	94	1	0	95	1,1%
2.4.- ASIA	171	19	0	190	2,3%
China	36	17	0	53	0,6%
Pakistán	65	1	0	66	0,8%
Resto	70	1	0	71	0,8%
2.5.- RESTO PAÍSES	91	5	0	96	1,1%
TOTAL	8.063	315	1	8.379	100%

32,6%

EXTRANJEROS

67,4%

ESPAÑÓLES

O 67% dos responsables son de nacionais de España. Respecto a as de nacionalidade estranxeira, destacan os de Marrocos e Romanía que presentan as cifras máis altas

DATOS DOS FEITOS COÑECIDOS EN GALICIA E PROVINCIAS

No ano 2018, os feitos coñecidos foron de 536, o que supón un aumento dun 16,7% con respecto ao ano 2017 que foron 459.

Dos 536 feitos coñecidos en Galicia, por provincias:

- A Coruña: 214, o 39,95 %
- Pontevedra: 202, o 37,68 %
- Ourense: 72, o 13,43 %
- Lugo: 48, o 8,95 %

Dos 536 feitos coñecidos en Galicia, por tipoloxía penal:

- **Abuso sexual:** 260 (94 en A Coruña, 22 en Lugo, 39 en Ourense e 105 en Pontevedra) o que supón un 48,5% do total dos feitos coñecidos
- **Abuso sexual con penetración:** 31 (9 en A Coruña, 5 en Lugo, 4 en Ourense e 13 en Pontevedra) o que supón un 5,78 % do total dos feitos coñecidos
- **Agresión sexual:** 81 (30 en A Coruña, 9 en Lugo, 11 en Ourense e 31 en Pontevedra) o que supón un 15,11 % do total dos feitos coñecidos
- **Agesión sexual con penetración:** 57 (20 en A Coruña, 5 en Lugo, 7 en Ourense e 25 en Pontevedra) o que supón un 10,63 % do total dos feitos coñecidos
- **Acoso sexual:** 21 (11 en A Coruña, 2 en Lugo, 3 en Ourense e 5 en Pontevedra) o que supón un 3,9 % do total dos feitos coñecidos
- **Contacto con menores de 16 anos mediante tecnoloxía:** 15 (6 en A Coruña, 2 en Lugo, 2 en Ourense e 5 en Pontevedra) o que supón un 2,79 % do total dos feitos coñecidos
- **Corrupción de menores:** 4 (3 en A Coruña e 1 en Pontevedra) o que supón un 0,74 % do total dos feitos coñecidos
- **Exhibicionismo:** 19 (10 en A Coruña, 3 en Ourense e 6 en Pontevedra) o que supón un 3,54 % do total dos feitos coñecidos

- **Pornografía menores:** 36 (23 en A Coruña, 3 en Lugo, 2 en Ourense e 8 en Pontevedra) o que supón un 6,71 % do total dos feitos coñecidos
- **Prostitución:** 9 (7 en A Coruña e 2 en Pontevedra) o que supón un 1,67 % do total dos feitos coñecidos
- **Provocación sexual:** 3 (1 en A Coruña e 1 en Pontevedra) o que supón un 0,56 % do total dos feitos coñecidos

DATOS DOS FEITOS ESCLARECIDOS EN GALICIA E PROVINCIAS

Dos 440 feitos esclarecidos en Galicia, o 82% do total que foron 536, por provincias:

- A Coruña: 161
- Lugo: 42
- Ourense: 58
- Pontevedra: 179

Por tipoloxía penal:

- Abuso sexual: 206 (65 en A Coruña, 19 en Lugo, 29 en Ourense e 93 en Pontevedra)
- Abuso sexual con penetración: 30 (9 en A Coruña, 4 en Lugo, 4 en Ourense e 13 en Pontevedra)
- Agresión sexual: 72 (29 en A Coruña, 7 en Lugo, 8 en Ourense e 28 en Pontevedra)

- Agesión sexual con penetración 52 (18 en A Coruña, 6 en Lugo, 7 en Ourense e 21 en Pontevedra)
- Acoso sexual: 13 (2 en A Coruña, 3 en Lugo, 3 en Ourense e 5 en Pontevedra)
- Contacto con menores de 16 anos mediante tecnoloxía: 5 (2 en A Coruña, 1 en Ourense e 2 en Pontevedra)
- Corrupción de menores: 4 (2 en A Coruña, 1 en Lugo e 1 en Pontevedra)
- Exhibicionismo: 18 (9 en A Coruña, 3 en Ourense e 6 en Pontevedra)
- Pornografía menores: 29 (17 en A Coruña, 2 en Lugo, 2 en Ourense e 8 en Pontevedra)
- Prostitución: 8 (7 en A Coruña e 1 en Pontevedra)
- Provocación sexual: 3 (1 en A Coruña, 1 en Ourense e 1 en Pontevedra)

DATOS DAS VICTIMIZACIÓNS EN GALICIA E PROVINCIAS

Das 582 victimizacións en Galicia, por provincias:

- A Coruña: 234
- Lugo: 46
- Ourense: 71
- Pontevedra: 231

Por tipoloxía penal:

- Abuso sexual: 281 (95 en A Coruña, 21 en Lugo, 40 en Ourense e 125 en Pontevedra)
- Abuso sexual con penetración: 32 (9 en A Coruña, 5 en Lugo, 4 en Ourense e 14 en Pontevedra)
- Agresión sexual: 89 (37 en A Coruña, 9 en Lugo, 11 en Ourense e 32 en Pontevedra)
- Agresión sexual con penetración: 57 (21 en A Coruña, 4 en Lugo, 7 en Ourense e 25 en Pontevedra)
- Acoso sexual: 28 (11 en A Coruña, 2 en Lugo, 3 en Ourense e 12 en Pontevedra)
- Contacto con menores de 16 anos mediante tecnoloxía: 15 (6 en A Coruña, 2 en Lugo, 2 en Ourense e 5 en Pontevedra)
- Corrupción de menores: 5 (3 en A Coruña, 1 en Lugo e 1 en Pontevedra)
- Exhibicionismo: 27 (13 en A Coruña, 3 en Ourense e 11 en Pontevedra)
- Pornografía menores: 5 (2 en Lugo e 3 en Pontevedra)
- Prostitución: 38 (36 en A Coruña e 2 en Pontevedra)
- Provocación sexual: 5 (3 en A Coruña, 1 en Ourense e 1 en Pontevedra)

DATOS DE DETENCIÓNS/INVESTIGADOS EN GALICIA E PROVINCIAS

Das 374 detencións/investigados en Galicia, por provincias:

- A Coruña: 134
- Lugo: 37
- Ourense: 51

- Pontevedra: 152

Por tipoloxía penal:

- Abuso sexual: 168 (55 en A Coruña, 19 en Lugo, 24 en Ourense e 70 en Pontevedra)
- Abuso sexual con penetración: 28 (11 en A Coruña, 3 en Lugo, 4 en Ourense e 10 en Pontevedra)
- Agresión sexual: 56 (19 en A Coruña, 6 en Lugo, 7 en Ourense e 24 en Pontevedra)
- Agesión sexual con penetración: 44 (15 en A Coruña, 3 en Lugo, 6 en Ourense e 20 en Pontevedra)
- Acoso sexual: 9 (2 en A Coruña, 2 en Lugo, 3 en Ourense e 2 en Pontevedra)
- Contacto con menores de 16 anos mediante tecnoloxía: 4 (1 en A Coruña, 1 en Ourense, e 2 en Pontevedra)
- Corrupción de menores: 4 (1 en A Coruña e 3 en Pontevedra)
- Exhibicionismo: 13 (5 en A Coruña, 3 en Ourense e 5 en Pontevedra)
- Pornografía menores: 43 (20 en A Coruña, 4 en Lugo, 3 en Ourense e 16 en Pontevedra)
- Prostitución: 5 (5 en A Coruña)
- Provocación sexual: 0

**O INFORME EXTRAE UNHA SERIE DE CONCLUSIÓNS FINAIS
DO CONTIDO DOS DATOS:**

- Hai un claro aumento nos cinco últimos anos dos delitos contra a liberdade e indemnidad sexuais, e de maneira máis significativa nos anos 2017 e 2018.
- A maior ocorrencia de delitos concéntrase nos meses de maio a outubro e en vivendas.
- A maioría dos tipos penais por delitos sexuais experimentaron un aumento na serie histórica. Porcentalmente, evidénciase un forte aumento nos delitos de contacto mediante tecnoloxía con fins sexuais con menores de 16 anos; sendo especialmente rechamante o incremento dos abusos sexuais con penetración, nos que se triplicaron desde o ano 2013 pasando de 386 a 1044 feitos coñecidos no ano 2018. Pola contra, os delitos relativos á prostitución experimentaron un significativo retroceso. Do total de feitos coñecidos, o 78% veñen aglutinados pola suma dos abusos sexuais e as agresións sexuais.
- Estes delitos gozan dun alto grao de eficacia policial, pois durante o ano 2018 esclarecéronse o 81% dos mesmos; alcanzando máis dun 80% nas agresións sexuais con penetración, abusos sexuais con e sen penetración e delitos relativos á prostitución.
- Hai que destacar a gran proporción das victimizacións de menores por estes feitos. Na actualidade representan o 48% do total, situándose a gran distancia do segundo grupo de idade con maior número (18 a 30 anos).

- Correlacionado coa poboación existente, a representación territorial destes delitos sitúa a Cataluña, Andalucía, Madrid e Comunitat Valenciana, co maior volume.
- Nas victimizacións hai unha clara predominancia das victimizacións de sexo feminino.
- Aproximadamente 3/4 partes son victimizacións de nacionais e o resto estranxeiras.
- O maior número de victimizacións por violacións (agresións sexuais con penetración), está no grupo de idade de 18 a 30 anos de idade.
- Contrariamente ao que sucedía coas victimizacións, o perfil predominante do detido e investigado por un delito contra a liberdade e indemnidad sexual é o de home, español, grupo de idade de 41 a 64 anos e por causa relacionada con abuso sexual. É dicir, mentres hai maior número de victimizacións de menores, os responsables están maioritariamente nun grupo de idade de 41-64 anos.
- Na maioría das vítimas a relación é ningunha/descoñecida, predominando a idade de 18 a 30 anos nas de ningunha/descoñecida e no grupo de menores de idade no resto de violencia familiar e outras relacións.
- Obsérvase un fenómeno preocupante asociado á ciberdelincuencia sexual e é o relativo a que cuantitativamente as tres primeiras tipoloxías están relacionados con feitos cuxas vítimas son menores, alcanzando aproximadamente o 75,8% do total de feitos coñecidos. O perfil do ciberdelincuente sexual, é o de home, español, grupo de

idade de 41 a 64 anos e por delito relacionado con pornografía de menores.

AVANCE DOS DATOS CORRESPONDENTES AO ANO 2019 DO MINISTERIO DO INTERIOR A TRAVÉS DO PORTAL ESTATÍSTICO DE CRIMINALIDADE

Neste link poden consultarse os datos:

[https://estadisticasdecriminalidad.ses.mir.es/publico/
portalestadistico/portal/datos.html?type=pcaxis&path=
DatosBalanceAnt/20194/&file=pcaxis](https://estadisticasdecriminalidad.ses.mir.es/publico/portalestadistico/portal/datos.html?type=pcaxis&path=/DatosBalanceAnt/20194/&file=pcaxis)

Os datos no punto 5 de Delitos contra la libertad e indemnidad sexual, se dividen en:

5.1 Agresión sexual con penetración

5.2 Resto de delitos contra la libertad e indemnidad sexual

5. DELITOS CONTRA LA LIBERTAD E INDEMNIDAD SEXUAL

2019

Balances trimestrales de criminalidad - 2019. 4º Trimestre

Indicadores de seguridad 2019 - 4º Trimestre por comunidades autónomas, tipología penal y periodos.

	Enero-diciembre 2019
TOTAL NACIONAL	
5.-Delitos contra la libertad e indemnidad sexual	15.338
ANDALUCÍA	
5.-Delitos contra la libertad e indemnidad sexual	2.516
ARAGÓN	
5.-Delitos contra la libertad e indemnidad sexual	333
ASTURIAS (PRINCIPADO DE)	
5.-Delitos contra la libertad e indemnidad sexual	193
BALEARS (ILLES)	
5.-Delitos contra la libertad e indemnidad sexual	743
CANARIAS	

5.-Delitos contra la libertad e indemnidad sexual	911
CANTABRIA	
5.-Delitos contra la libertad e indemnidad sexual	107
CASTILLA Y LEÓN	
5.-Delitos contra la libertad e indemnidad sexual	508
CASTILLA - LA MANCHA	
5.-Delitos contra la libertad e indemnidad sexual	524
CATALUÑA	
5.-Delitos contra la libertad e indemnidad sexual	3.031
COMUNITAT VALENCIANA	
5.-Delitos contra la libertad e indemnidad sexual	1.750
EXTREMADURA	
5.-Delitos contra la libertad e indemnidad sexual	214
GALICIA	
5.-Delitos contra la libertad e indemnidad sexual	636
MADRID (COMUNIDAD DE)	
5.-Delitos contra la libertad e indemnidad sexual	2.221
MURCIA (REGIÓN DE)	
5.-Delitos contra la libertad e indemnidad sexual	531
NAVARRA (COMUNIDAD FORAL DE)	
5.-Delitos contra la libertad e indemnidad sexual	232
PAÍS VASCO	
5.-Delitos contra la libertad e indemnidad sexual	668
RIOJA (LA)	
5.-Delitos contra la libertad e indemnidad sexual	92
CIUDAD AUTÓNOMA DE CEUTA	
5.-Delitos contra la libertad e indemnidad sexual	23
CIUDAD AUTÓNOMA DE MELILLA	
5.-Delitos contra la libertad e indemnidad sexual	33
EN EL EXTRANJERO	
5.-Delitos contra la libertad e indemnidad sexual	72

Se lembramos os datos de 2018:

	Enero-diciembre 2018
TOTAL NACIONAL	
5.-Delitos contra la libertad e indemnidad sexual	13.782
ANDALUCÍA	
5.-Delitos contra la libertad e indemnidad sexual	2.339
ARAGÓN	
5.-Delitos contra la libertad e indemnidad sexual	346
ASTURIAS (PRINCIPADO DE)	
5.-Delitos contra la libertad e indemnidad sexual	207
BALEARS (ILLES)	
5.-Delitos contra la libertad e indemnidad sexual	584
CANARIAS	

5.-Delitos contra la libertad e indemnidad sexual	750
CANTABRIA	
5.-Delitos contra la libertad e indemnidad sexual	102
CASTILLA Y LEÓN	
5.-Delitos contra la libertad e indemnidad sexual	439
CASTILLA - LA MANCHA	
5.-Delitos contra la libertad e indemnidad sexual	489
CATALUÑA	
5.-Delitos contra la libertad e indemnidad sexual	2.598
COMUNITAT VALENCIANA	
5.-Delitos contra la libertad e indemnidad sexual	1.580
EXTREMADURA	
5.-Delitos contra la libertad e indemnidad sexual	209
GALICIA	
5.-Delitos contra la libertad e indemnidad sexual	536
MADRID (COMUNIDAD DE)	
5.-Delitos contra la libertad e indemnidad sexual	2.014
MURCIA (REGIÓN DE)	
5.-Delitos contra la libertad e indemnidad sexual	478
NAVARRA (COMUNIDAD FORAL DE)	
5.-Delitos contra la libertad e indemnidad sexual	271
PAÍS VASCO	
5.-Delitos contra la libertad e indemnidad sexual	659
RIOJA (LA)	
5.-Delitos contra la libertad e indemnidad sexual	61
CIUDAD AUTÓNOMA DE CEUTA	
5.-Delitos contra la libertad e indemnidad sexual	50
CIUDAD AUTÓNOMA DE MELILLA	
5.-Delitos contra la libertad e indemnidad sexual	27
EN EL EXTRANJERO	
5.-Delitos contra la libertad e indemnidad sexual	43

A variación entre o ano 2018 e 2019 é a seguinte:

	Variación % 2019/2018
TOTAL NACIONAL	
5.-Delitos contra la libertad e indemnidad sexual	11,3
ANDALUCÍA	
5.-Delitos contra la libertad e indemnidad sexual	7,6
ARAGÓN	
5.-Delitos contra la libertad e indemnidad sexual	-3,8
ASTURIAS (PRINCIPADO DE)	
5.-Delitos contra la libertad e indemnidad sexual	-6,8
BALEARS (ILLES)	
5.-Delitos contra la libertad e indemnidad sexual	27,2
CANARIAS	

5.-Delitos contra la libertad e indemnidad sexual	21,5
CANTABRIA	
5.-Delitos contra la libertad e indemnidad sexual	4,9
CASTILLA Y LEÓN	
5.-Delitos contra la libertad e indemnidad sexual	15,7
CASTILLA - LA MANCHA	
5.-Delitos contra la libertad e indemnidad sexual	7,2
CATALUÑA	
5.-Delitos contra la libertad e indemnidad sexual	16,7
COMUNITAT VALENCIANA	
5.-Delitos contra la libertad e indemnidad sexual	10,8
EXTREMADURA	
5.-Delitos contra la libertad e indemnidad sexual	2,4
GALICIA	
5.-Delitos contra la libertad e indemnidad sexual	18,7
MADRID (COMUNIDAD DE)	
5.-Delitos contra la libertad e indemnidad sexual	10,3
MURCIA (REGIÓN DE)	
5.-Delitos contra la libertad e indemnidad sexual	11,1
NAVARRA (COMUNIDAD FORAL DE)	
5.-Delitos contra la libertad e indemnidad sexual	-14,4
PAÍS VASCO	
5.-Delitos contra la libertad e indemnidad sexual	1,4
RIOJA (LA)	
5.-Delitos contra la libertad e indemnidad sexual	50,8
CIUDAD AUTÓNOMA DE CEUTA	
5.-Delitos contra la libertad e indemnidad sexual	-54,0
CIUDAD AUTÓNOMA DE MELILLA	
5.-Delitos contra la libertad e indemnidad sexual	22,2
EN EL EXTRANJERO	
5.-Delitos contra la libertad e indemnidad sexual	67,4

NO 2019 SEGUNDO PODE COMPARARSE CO INFORME ANTERIOR DE 2018, OS FEITOS COÑECIDOS AUMENTARON EN ESPAÑA:

- Ano 2018: 13.782
- Ano 2019 (datos provisionais): 15.338

Incremento de 1.556 feitos, o que supón un 11,3 % máis que no ano 2018

EN GALICIA TAMÉN AUMENTARON:

- Ano 2018: 536
- Ano 2019 (datos provisionais): 636

Incremento de 100 feitos, o que supón un 18,7 % máis que no ano 2018

5.1 AGRESIÓN SEXUAL CON PENETRACIÓN

Enero-diciembre 2019	
TOTAL NACIONAL	
5.1.-Agresión sexual con penetración	1.878
ANDALUCÍA	
5.1.-Agresión sexual con penetración	261
ARAGÓN	
5.1.-Agresión sexual con penetración	27
ASTURIAS (PRINCIPADO DE)	
5.1.-Agresión sexual con penetración	12
BALEARS (ILLES)	
5.1.-Agresión sexual con penetración	89
CANARIAS	
5.1.-Agresión sexual con penetración	74
CANTABRIA	
5.1.-Agresión sexual con penetración	10
CASTILLA Y LEÓN	
5.1.-Agresión sexual con penetración	44
CASTILLA - LA MANCHA	
5.1.-Agresión sexual con penetración	39
CATALUÑA	
5.1.-Agresión sexual con penetración	557
COMUNITAT VALENCIANA	
5.1.-Agresión sexual con penetración	177
EXTREMADURA	
5.1.-Agresión sexual con penetración	18
GALICIA	
5.1.-Agresión sexual con penetración	93
MADRID (COMUNIDAD DE)	
5.1.-Agresión sexual con penetración	243
MURCIA (REGIÓN DE)	
5.1.-Agresión sexual con penetración	49
NAVARRA (COMUNIDAD FORAL DE)	
5.1.-Agresión sexual con penetración	28
PAÍS VASCO	
5.1.-Agresión sexual con penetración	123

Enero-diciembre 2019	
RIOJA (LA)	
5.1.-Agresión sexual con penetración	9
CIUDAD AUTÓNOMA DE CEUTA	
5.1.-Agresión sexual con penetración	1
CIUDAD AUTÓNOMA DE MELILLA	
5.1.-Agresión sexual con penetración	5
EN EL EXTRANJERO	
5.1.-Agresión sexual con penetración	19

Se lembramos os datos de 2018:

	Enero-diciembre 2018
TOTAL NACIONAL	
5.1.-Agresión sexual con penetración	1.702
ANDALUCÍA	
5.1.-Agresión sexual con penetración	201
ARAGÓN	
5.1.-Agresión sexual con penetración	33
ASTURIAS (PRINCIPADO DE)	
5.1.-Agresión sexual con penetración	17
BALEARS (ILLES)	
5.1.-Agresión sexual con penetración	73
CANARIAS	
5.1.-Agresión sexual con penetración	88
CANTABRIA	
5.1.-Agresión sexual con penetración	8
CASTILLA Y LEÓN	
5.1.-Agresión sexual con penetración	52
CASTILLA - LA MANCHA	
5.1.-Agresión sexual con penetración	52
CATALUÑA	
5.1.-Agresión sexual con penetración	468

COMUNITAT VALENCIANA	
5.1.-Agresión sexual con penetración	168
EXTREMADURA	
5.1.-Agresión sexual con penetración	21
GALICIA	
5.1.-Agresión sexual con penetración	56
MADRID (COMUNIDAD DE)	
5.1.-Agresión sexual con penetración	252
MURCIA (REGIÓN DE)	
5.1.-Agresión sexual con penetración	46
NAVARRA (COMUNIDAD FORAL DE)	
5.1.-Agresión sexual con penetración	36
PAÍS VASCO	
5.1.-Agresión sexual con penetración	111
RIOJA (LA)	
5.1.-Agresión sexual con penetración	7
CIUDAD AUTÓNOMA DE CEUTA	
5.1.-Agresión sexual con penetración	5
CIUDAD AUTÓNOMA DE MELILLA	
5.1.-Agresión sexual con penetración	2
EN EL EXTRANJERO	
5.1.-Agresión sexual con penetración	6

A variación entre o ano 2018 e 2019 é a seguinte

Variación % 2019/2018	
TOTAL NACIONAL	
5.1.-Agresión sexual con penetración	10,5
ANDALUCÍA	
5.1.-Agresión sexual con penetración	31,8
ARAGÓN	
5.1.-Agresión sexual con penetración	-18,2
ASTURIAS (PRINCIPADO DE)	
5.1.-Agresión sexual con penetración	-29,4
BALEARS (ILLES)	
5.1.-Agresión sexual con penetración	21,9
CANARIAS	
5.1.-Agresión sexual con penetración	-15,9
CANTABRIA	
5.1.-Agresión sexual con penetración	25,0
CASTILLA Y LEÓN	
5.1.-Agresión sexual con penetración	-15,4
CASTILLA - LA MANCHA	

Variación % 2019/2018	
5.1.-Agresión sexual con penetración	-25,0
CATALUÑA	
5.1.-Agresión sexual con penetración	19,0
COMUNITAT VALENCIANA	
5.1.-Agresión sexual con penetración	5,4
EXTREMADURA	
5.1.-Agresión sexual con penetración	-14,3
GALICIA	
5.1.-Agresión sexual con penetración	63,2
MADRID (COMUNIDAD DE)	
5.1.-Agresión sexual con penetración	-3,6
MURCIA (REGIÓN DE)	
5.1.-Agresión sexual con penetración	6,5
NAVARRA (COMUNIDAD FORAL DE)	
5.1.-Agresión sexual con penetración	-22,2
PAÍS VASCO	
5.1.-Agresión sexual con penetración	10,8
RIOJA (LA)	
5.1.-Agresión sexual con penetración	28,6
CIUDAD AUTÓNOMA DE CEUTA	
5.1.-Agresión sexual con penetración	-80,0
CIUDAD AUTÓNOMA DE MELILLA	
5.1.-Agresión sexual con penetración	150,0
EN EL EXTRANJERO	
5.1.-Agresión sexual con penetración	216,7

NO 2019 SEGUNDO PODE COMPARARSE CO INFORME ANTERIOR DE 2018, AS AGRESIÑONS SEXUAIS CON PENETRACIÓN AUMENTARON EN ESPAÑA:

- Ano 2018: 1.702
- Ano 2019 (datos provisionais): 1.878

Incremento de 176, o que supón un 10,5% % máis que no ano 2018

EN GALICIA TAMÉN AUMENTARON:

- Ano 2018: 56
- Ano 2019 (datos provisionais): 93

Incremento de 37, o que supón un 63,2 % máis que no ano 2018

5.2 RESTO DE DELITOS CONTRA LA LIBERTAD E INDEMNIDAD SEXUAL

Enero-diciembre 2019

TOTAL NACIONAL

5.2.-Resto de delitos contra la libertad e indemnidad sexual 13.460

ANDALUCÍA

5.2.-Resto de delitos contra la libertad e indemnidad sexual 2.255

ARAGÓN

5.2.-Resto de delitos contra la libertad e indemnidad sexual 306

ASTURIAS (PRINCIPADO DE)

5.2.-Resto de delitos contra la libertad e indemnidad sexual 181

BALEARS (ILLES)

5.2.-Resto de delitos contra la libertad e indemnidad sexual 654

CANARIAS

5.2.-Resto de delitos contra la libertad e indemnidad sexual 837

CANTABRIA

5.2.-Resto de delitos contra la libertad e indemnidad sexual 97

CASTILLA Y LEÓN

5.2.-Resto de delitos contra la libertad e indemnidad sexual 464

CASTILLA - LA MANCHA

5.2.-Resto de delitos contra la libertad e indemnidad sexual 485

CATALUÑA

5.2.-Resto de delitos contra la libertad e indemnidad sexual 2.474

COMUNITAT VALENCIANA

5.2.-Resto de delitos contra la libertad e indemnidad sexual 1.573

EXTREMADURA

5.2.-Resto de delitos contra la libertad e indemnidad sexual 196

GALICIA

5.2.-Resto de delitos contra la libertad e indemnidad sexual 543

MADRID (COMUNIDAD DE)

5.2.-Resto de delitos contra la libertad e indemnidad sexual 1.978

MURCIA (REGIÓN DE)

5.2.-Resto de delitos contra la libertad e indemnidad sexual 482

NAVARRA (COMUNIDAD FORAL DE)

5.2.-Resto de delitos contra la libertad e indemnidad sexual 204

PAÍS VASCO

5.2.-Resto de delitos contra la libertad e indemnidad sexual 545

RIOJA (LA)

5.2.-Resto de delitos contra la libertad e indemnidad sexual 83

CIUDAD AUTÓNOMA DE CEUTA

5.2.-Resto de delitos contra la libertad e indemnidad sexual 22

CIUDAD AUTÓNOMA DE MELILLA

5.2.-Resto de delitos contra la libertad e indemnidad sexual 28

EN EL EXTRANJERO

Enero-diciembre 2019

5.2.-Resto de delitos contra la libertad e indemnidad sexual 53

Se lembramos os datos de 2018:

Enero-diciembre 2018

TOTAL NACIONAL

5.2.-Resto de delitos contra la libertad e indemnidad sexual 12.082

ANDALUCÍA

5.2.-Resto de delitos contra la libertad e indemnidad sexual 2.141

ARAGÓN

5.2.-Resto de delitos contra la libertad e indemnidad sexual 313

ASTURIAS (PRINCIPADO DE)

5.2.-Resto de delitos contra la libertad e indemnidad sexual 190

BALEARS (ILLES)

5.2.-Resto de delitos contra la libertad e indemnidad sexual 511

CANARIAS

5.2.-Resto de delitos contra la libertad e indemnidad sexual 662

CANTABRIA

5.2.-Resto de delitos contra la libertad e indemnidad sexual 94

CASTILLA Y LEÓN

5.2.-Resto de delitos contra la libertad e indemnidad sexual 387

CASTILLA - LA MANCHA

5.2.-Resto de delitos contra la libertad e indemnidad sexual 437

CATALUÑA

5.2.-Resto de delitos contra la libertad e indemnidad sexual 2.130

COMUNITAT VALENCIANA

5.2.-Resto de delitos contra la libertad e indemnidad sexual 1.412

EXTREMADURA

5.2.-Resto de delitos contra la libertad e indemnidad sexual 188

GALICIA

5.2.-Resto de delitos contra la libertad e indemnidad sexual 479

MADRID (COMUNIDAD DE)

5.2.-Resto de delitos contra la libertad e indemnidad sexual 1.762

MURCIA (REGIÓN DE)

5.2.-Resto de delitos contra la libertad e indemnidad sexual 432

NAVARRA (COMUNIDAD FORAL DE)

5.2.-Resto de delitos contra la libertad e indemnidad sexual 235

PAÍS VASCO

5.2.-Resto de delitos contra la libertad e indemnidad sexual 548

RIOJA (LA)

5.2.-Resto de delitos contra la libertad e indemnidad sexual 54

CIUDAD AUTÓNOMA DE CEUTA

5.2.-Resto de delitos contra la libertad e indemnidad sexual 45

CIUDAD AUTÓNOMA DE MELILLA

5.2.-Resto de delitos contra la libertad e indemnidad sexual 25

Enero-diciembre 2018

EN EL EXTRANJERO

5.2.-Resto de delitos contra la libertad e indemnidad sexual 37

A variación entre o ano 2018 e 2019 é a seguinte

Variación % 2019/2018

TOTAL NACIONAL

5.2.-Resto de delitos contra la libertad e indemnidad sexual 11,4

ANDALUCÍA

5.2.-Resto de delitos contra la libertad e indemnidad sexual 5,3

ARAGÓN

5.2.-Resto de delitos contra la libertad e indemnidad sexual -2,2

ASTURIAS (PRINCIPADO DE)

5.2.-Resto de delitos contra la libertad e indemnidad sexual -4,7

BALEARS (ILLES)

5.2.-Resto de delitos contra la libertad e indemnidad sexual 28,0

CANARIAS

5.2.-Resto de delitos contra la libertad e indemnidad sexual 26,4

CANTABRIA

5.2.-Resto de delitos contra la libertad e indemnidad sexual 3,2

CASTILLA Y LEÓN

5.2.-Resto de delitos contra la libertad e indemnidad sexual 19,9

CASTILLA - LA MANCHA

5.2.-Resto de delitos contra la libertad e indemnidad sexual 11,0

CATALUÑA

5.2.-Resto de delitos contra la libertad e indemnidad sexual 16,2

COMUNITAT VALENCIANA

5.2.-Resto de delitos contra la libertad e indemnidad sexual 11,4

EXTREMADURA

5.2.-Resto de delitos contra la libertad e indemnidad sexual 4,3

GALICIA

5.2.-Resto de delitos contra la libertad e indemnidad sexual 13,4

MADRID (COMUNIDAD DE)

5.2.-Resto de delitos contra la libertad e indemnidad sexual 12,3

MURCIA (REGIÓN DE)

5.2.-Resto de delitos contra la libertad e indemnidad sexual 11,6

NAVARRA (COMUNIDAD FORAL DE)

5.2.-Resto de delitos contra la libertad e indemnidad sexual -13,2

PAÍS VASCO

5.2.-Resto de delitos contra la libertad e indemnidad sexual -0,5

RIOJA (LA)

5.2.-Resto de delitos contra la libertad e indemnidad sexual 53,7

CIUDAD AUTÓNOMA DE CEUTA

Variación % 2019/2018	
5.2.-Resto de delitos contra la libertad e indemnidad sexual	-51,1
CIUDAD AUTÓNOMA DE MELILLA	
5.2.-Resto de delitos contra la libertad e indemnidad sexual	12,0
EN EL EXTRANJERO	
5.2.-Resto de delitos contra la libertad e indemnidad sexual	43,2

NO 2019 SEGUNDO PODE COMPARARSE CO INFORME ANTERIOR DE 2018, O RESTO DE DELITOS AUMENTARON EN ESPAÑA:

- Ano 2018: 12.082
- Ano 2019 (datos provisionais): 13.460

Incremento de 1.378, o que supón un 11,4% % máis que no ano 2018

EN GALICIA TAMÉN AUMENTARON:

- Ano 2018: 479
- Ano 2019 (datos provisionais): 543

Incremento de 64, o que supón un 13,4 % máis que no ano 2018

RESUMO

OS DATOS CORRESPONDENTES A ESPAÑA:

NO 2019 SEGUNDO PODE COMPARARSE CO INFORME ANTERIOR DE 2018:

- **OS FEITOS COÑECIDOS AUMENTARON EN ESPAÑA UN 11,3 % MÁIS**
- **AS AGRESIÓNS SEXUAIS CON PENETRACIÓN AUMENTARON EN ESPAÑA UN 10,5% % MÁIS**
- **O RESTO DE DELITOS AUMENTARON EN ESPAÑA UN 11,4% MÁIS**

OS DATOS CORRESPONDENTES A GALICIA

NO 2019 SEGUNDO PODE COMPARARSE CO INFORME ANTERIOR DE 2018:

- **OS FEITOS COÑECIDOS AUMENTARON EN GALICIA UN 18,7 % MÁIS**
- **AS AGRESIÓNS SEXUAIS CON PENETRACIÓN AUMENTARON EN GALICIA UN 63,2 % MÁIS**
- **O RESTO DE DELITOS AUMENTARON EN GALICIA UN 13,4 % MÁIS**

SE ANALIZAMOS OS DATOS DE 2019 POR PROVINCIAS EN GALICIA E OS COMPARAMOS COS DATOS DO 2018:

5. Delitos contra la libertad e indemnidad sexual

	2018	2019	% Variación
A Coruña	214	271	+26,6%
Lugo	48	61	+27,1%
Ourense	72	52	-38,5%
Pontevedra	202	252	+24,7%
TOTAL	536	636	+18,6%

5.1 Agresión sexual con penetración

	2018	2019	% Variación
A Coruña	20	33	+65%
Lugo	5	6	+20%
Ourense	7	9	+28,6%
Pontevedra	25	45	+80%
TOTAL	57	93	+63%

5.2 Resto de delitos contra la libertad e indemnidad sexual

	2018	2019	% Variación
A Coruña	194	238	+22,7%
Lugo	43	55	+22,9%
Ourense	65	43	-51%
Pontevedra	177	207	+16,9%
TOTAL	479	543	+13,36%

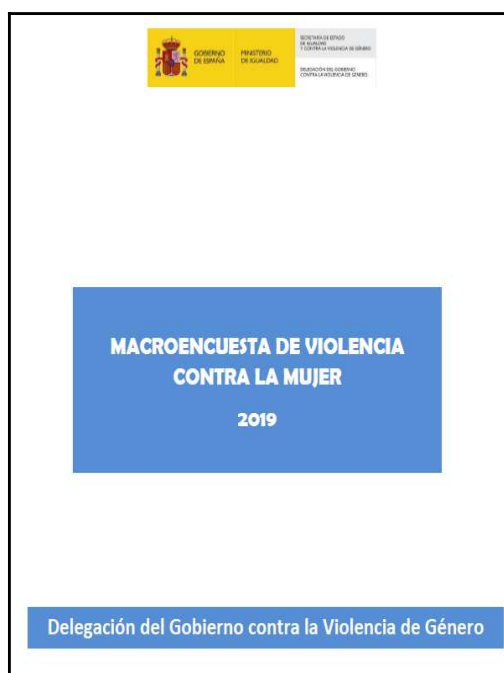
Dos 636 delitos contra a liberdade e identidade sexual producidos en Galicia durante o 2019, 93, o 14,62 % foron agresións sexuais con penetración e 543 delitos contra a liberdade e indemnidade sexual, o 85,37%.

Por provincias;

- A Coruña: 271 delitos: 33 foron agresións sexuais con penetración e 238 delitos contra a liberdade e indemnidade sexual
- Lugo: 61 delitos: 6 foron agresións sexuais con penetración e 55 delitos contra a liberdade e indemnidade sexual
- Ourense: 52 delitos: 9 foron agresións sexuais con penetración e 43 delitos contra a liberdade e indemnidade sexual

- Pontevedra: 252 delitos: 45 foron agresións sexuais con penetración e 207 delitos contra a liberdade e idemnidade sexual

O 10 DE SETEMBRO DE 2020 O MINISTERIO DE IGUALDADE E A DELEGACIÓN DO GOBERNO PARA A VIOLENCIA DE XÉNERO PRESENTABAN A MACROENQUISA DE VIOLENCIA CONTRA A MULLER 2019

Pódese consultar a Macroenquisa completa no link:

https://violenciagenero.igualdad.gob.es/violenciaEnCifras/macroencuesta2015/pdf/Macroencuesta_2019_estudio_investigacion.pdf

A Macroencuesta de Violencia contra a Muller é a operación estatística máis relevante que se realiza en España sobre este tipo de violencia. Ademais, é a única estatística oficial para medir a prevalencia da violencia contra a muller. A Delegación do Goberno contra a Violencia de Xénero foi a encargada da súa elaboración nas edicións de 2011, 2015 e 2019.

A Macroencuesta 2019 é a sexta que se realiza en España.

O seu principal obxectivo é coñecer a porcentaxe de mulleres de 16 ou máis anos residentes en España que sufriron ou que sofren actualmente algún tipo de violencia polo feito de ser mulleres.

No ano 2015, o cuestionario da Macroencuesta modificouse de forma relevante en relación coas edicións anteriores (1999, 2002, 2006, 2011). Con este cambio, que principalmente tomou como referencia as Directrices para a Producción de Estatísticas de Violencia contra a Muller elaboradas pola División de Estatística das Nacións Unidas, buscouse medir con máis rigor a realidade da violencia contra a muller en España. Coa Macroencuesta de Violencia contra a Muller 2019 continuouse este proceso de mellora da calidade da enquisa.

Tomouse como punto de partida o cuestionario de 2015, que foi ampliado para poder capturar máis dimensións da violencia, cumprindo así o novo cuestionario con todos os requirimentos estatísticos do Convenio do Consello de Europa sobre prevención e loita contra a violencia contra as mulleres e a violencia doméstica (Convenio de Istambul) e dando resposta a varias medidas do Pacto de Estado contra a Violencia de Xénero.

A Macroencuesta está dirixida ás mulleres residentes en España de 16 ou máis anos. As entrevistas realizáronse a unha mostra representativa de 9.568 mulleres.

Como principais novidades con respecto á edición de 2015 cabe destacar: 1) introdución dun módulo de preguntas para medir o acoso sexual e outro módulo para medir o acoso reiterado ou stalking, 2) ampliación do módulo de violencia sexual fose da parella para preguntar por todas as formas posibles de violencia sexual, coñecer as denuncias, a petición de axuda formal e informal, a satisfacción coa axuda recibida, etc. (preguntas que ata o de agora só facíanse para a violencia na parella), e saber detalles sobre os episodios de violencia sexual como as agresións en grupo ou o lugar da agresión, 3) ampliación dos ítems para medir a violencia sexual, psicolóxica e económica na parella, 4) novas preguntas para saber se a discapacidade, daquelas mulleres que a teñen, é consecuencia dos episodios de violencia, 5) novas preguntas sobre lesións, ingreso hospitalario, baixas laborais e diversas consecuencias físicas ou psicolóxicas da violencia.

Se analizamos OS PRINCIPAIS RESULTADOS desta MACROENQUISTA SOBRE AS VIOLENCIAS SEXUAIS pódese destacar:

A. VIOLENCIA TOTAL: VIOLENCIA DA PARELLA, VIOLENCIA FÍSICA OU SEXUAL DE PERSOAS COAS QUE NON SE MANTIVO UNHA RELACIÓN DE PARELLA, ACOSO SEXUAL E STALKING

- 1 de cada 2 mulleres (57,3%) residentes en España de 16 ou máis anos sufriron violencia ao longo das súas vidas por ser mulleres. Supoñen 11.688.411 mulleres.
- 1 de cada 5 (19,8%) sufrírona nos últimos 12 meses. Supoñen 4.048.273 mulleres de 16 ou máis anos.

B. VIOLENCIA FÍSICA OU SEXUAL DA PARELLA ACTUAL, DE PARELLAS PASADAS OU DE PERSOAS COAS QUE NON SE MANTIVO UNHA RELACIÓN DE PARELLA

- Do total de mulleres de 16 ou máis anos residentes en España, o 13,7% (2.802.914 mulleres) sufriron violencia sexual ao longo da vida de calquera persoa (parella actual, parellas pasadas ou persoas coas que non se mantivo unha relación de parella), e o 1,8% (359.095 mulleres) nos últimos 12 meses.
- Do total de mulleres de 16 ou máis anos residentes en España, o 21,5% (4.387.480 mulleres) sufriron violencia física ao longo da vida por parte de calquera persoa (parella actual, parellas pasadas ou persoas coas que non se mantivo unha relación de parella), e o 1,7% (351.770 mulleres) nos últimos 12 meses.

C. VIOLENCIA SEXUAL FORA DA PARELLA

1- Prevalencias

- Do total de mulleres de 16 ou máis anos residentes en España, o 6,5% (1.322.052 mulleres) sufriron violencia sexual

nalgún momento das súas vidas dalgunha persoa coa que non manteñen nin mantiveron unha relación de parella, e o 0,5% (103.487) nos últimos 12 meses.

- Un 3,4% (703.925 mulleres) do total de mulleres de 16 ou máis anos sufriron violencia sexual na infancia (antes de cumprir os 15 anos de idade).
- Un 2,2% (453.371 mulleres) do total de mulleres de 16 ou máis anos residentes en España foron violadas algunha vez na súa vida. O 74,6% das mulleres que sufriron unha violación, viviron tamén outras situacións de violencia sexual.
- O 13,7% das mulleres que sufriron algún tipo de violencia sexual afirman ser violadas cando estaban baixo os efectos do alcol ou as drogas.

2- Agresores

O 99,6% das mulleres que sufriron violencia sexual experimentaron esta por parte dun agresor home.

- O 21,6% das mulleres que sufriron violencia sexual fora da parella refire que o agresor foi un familiar home, o 49,0% un amigo ou coñecido home e o 39,1% di que o agresor foi un home descoñecido.
- No caso das violacións, a porcentaxe de mulleres que foron violadas por un desconocido é do 18,8%

3- Frecuencia da violencia sexual

O 50,4% das mulleres que sufriron violencia sexual fora da parella afirman que esta violencia tivo lugar só unha vez fronte ao 49,6% que din que sucedeu en máis dunha ocasión. Das que responden

que tivo lugar máis dunha vez, o 41% din que a violencia sexual tiña lugar polo menos unha vez ao mes.

4- Agresións colectivas e lugar da agresión

- O 12,4% das mulleres que sufriron violencia sexual fora da parella di que nalgunha das agresións sexuais participou máis dunha persoa.
- O 44,2% das mulleres que sufriron violencia sexual fora da parella din que a agresión sucedeu nunha casa (18,5% na súa propia casa, 20,1% en casa da persoa agresora, 9,7% na casa doutra persoa), o 17,8% en bares ou discotecas, e o 32% din que sucedeu en zonas abertas como rúas ou parques.
- No caso das mulleres que sufriron unha violación, a porcentaxe de quen menciona unha casa como lugar dalgunha das agresións sexuais é significativamente maior (59,1%).

5- Denuncia

O 8% das mulleres que sufriron violencia sexual fora da parella denunciou algunha destas agresións na Policía, a Garda Civil ou o Xulgado. Esta porcentaxe elévase ao 11,1% se se teñen en conta tamén as denuncias interpostas por outra persoa ou institución.

- Ás mulleres que non denunciaron, elas mesmas, nin na Policía nin no xulgado a violencia sexual sufrida, preguntábaselles os motivos para non denunciar. O motivo máis citado é o relativo a “era menor, era unha nena”, que é

mencionado polo 35,4% das mulleres. Séguenlle non conceder importancia ao sucedido (30,5%), a vergoña (25,9%), que a agresión sucedese “noutros tempos nos que non se falaba destas cousas” (22,1%) e o temor a non ser crida (20,8%).

- No caso das mulleres que sufriron unha violación os motivos máis citados son a vergoña (40,3%) e o ser menor cando tivo lugar a violencia sexual (40,2%). A 36,5% cita o temor a non ser crida e o 23,5% o medo ao agresor

6- Procura de axuda formal e informal como consecuencia da violencia sexual

- O 10,2% das mulleres que sufriron violencia sexual buscaron axuda psicolóxica para afrontar o sucedido (21,8% no caso das mulleres que sufriron unha violación) e o 6,5% axuda médica (14,4% no caso das mulleres que sufriron unha violación).
- O 84,1% das vítimas de violencia sexual e o 67,2% das mulleres que sufriron unha violación non buscaron axuda formal tras o sucedido.
- O 39,9% das mulleres que sufriron violencia sexual fora da parella contou o sucedido a unha amiga, o 28,3% á súa nai, o 15,5% a un amigo, o 15,2% ao seu pai e o 14,0% á súa irmá.
- O 26,6% afirma que non llo contou a ninguén.

7- Consecuencias da violencia sexual fora da parella

- O 16,2% das mulleres que sufriron violencia sexual nalgún momento da súa vida dalgunha persoa coa que non manteñen nin mantiveron unha relación de parella, sufriu lesións físicas como consecuencia desta violencia nalgún momento da súa vida, porcentaxe que ascende ao 37,8% entre as mulleres que sufriron unha violación.
- O 25,0% das mulleres que sufriron unha violación tivo cortes, rasguños, negróns ou dores e as 18,7% lesións nos xenitais.
- O 53% das mulleres que sufriron violencia sexual fora da parella din que esta tivo para elas consecuencias psicolóxicas, porcentaxe que ascende ao 78,9% entre as vítimas dunha violación.
- O 12,7% das mulleres que sufriron violencia sexual consumiron algunha substancia (medicamentos, alcol ou drogas) para afrontar o sucedido. Esta porcentaxe ascende ata o 26,6% entre as vítimas dunha violación.
- Entre as mulleres que teñen unha discapacidade e sufriron violencia sexual fora da parella algunha vez na súa vida, o 14,3% din que a discapacidade é consecuencia destes episodios de violencia sexual.

D. ACOSO SEXUAL

A enquisa preguntaba por unha serie de comportamentos non desexados e cunha connotación sexual: miradas insistentes ou lascivas, contacto físico non desexado, exhibicionismo, envío de imaxes ou fotos sexualmente explícitas que lle fixeran sentirse

ofendida, humillada, ou intimidada á muller, por citar algúns exemplos.

- Do total de mulleres de 16 ou máis anos residentes en España, o 40,4% (8.240.537 mulleres) sufriron acoso sexual nalgún momento das súas vidas, e o 10,2% (2.071.764) sufriron este acoso nos últimos 12 meses.
- Un 18,5% (3.778.356) do total de mulleres de 16 ou máis anos residentes en España sufriron acoso sexual na infancia (antes de cumprir os 15 anos de idade).
- O 98,2% das mulleres que sufriron acoso sexual experimentárono por parte dun agresor home. O 73,9% das mulleres que sufriron acoso sexual e responderon á pregunta sobre o sexo do agresor, refiren que o agresor foi un home descoñecido, o 34,6% din que foi un amigo ou coñecido home e o 17,3% di que o agresor foi un home da contorna laboral.
- O 75,2% das mulleres que sufriron acoso sexual afirman que tivo lugar máis dunha vez fronte ao 24,1% que din que só sucedeu nunha ocasión.
- O 2,5% das mulleres que sufriron acoso sexual denunciárono na Policía, Garda Civil ou no xulgado e o 1,2% acudiron a un servizo médico ou de atención psicolóxica.

E. STALKING OU ACOSO REITERADO

A enquisa preguntaba por comportamentos realizados por unha mesma persoa de forma repetida de forma que causaron medo, ansiedade ou angustia á muller entrevistada: chamadas telefónicas obscenas, ameazantes, molestas ou silenciosas, que á muller

seguíronlle ou espiado, que lle danaran intencionadamente cousas súas ou lle fixeran propostas inapropiadas na internet ou en redes sociais, por citar algúns exemplos.

- Do total de mulleres de 16 ou máis anos residentes en España, o 15,2% (3.095.357) sufriron stalking nalgún momento das súas vidas, e o 3,0% (613.917) sufriron este acoso nos últimos 12 meses.
- Un 3,7% (759.577) sufriron stalking na infancia (antes de cumprir os 15 anos de idade).
- O 39,9% das mulleres que sufriron stalking e responderon á pregunta sobre o sexo do agresor, refiren que o agresor foi un amigo ou coñecido home, o 33,6% din que foi un home descoñecido e o 21,3% din que o agresor foi a súa parella actual ou a súa expareja masculina.
- O 33,2% das mulleres que sufriron stalking afirman que tiña lugar polo menos unha vez por semana, e o 26,0% todos ou case todos os días. É dicir, case o 60% das mulleres que sufriron stalking sufríano cunha frecuencia semanal ou diaria.
- O 12,1% das mulleres que sufriron stalking algunha vez na vida denunciárono na Policía, na Garda Civil ou no xulgado e o 4,5% acudiron a un servizo médico ou de atención psicolóxica.

F. VIOLENCIA NA PARELLA OU NA EXPARELLA

1- Prevalencias

- Do total de mulleres de 16 ou máis anos residentes en España, o 14,2% (2.905.489 mulleres) sufriu violencia física e/

ou sexual dalgunha parella, actual ou pasada, nalgún momento da súa vida.

- O 1,8% (374.175 mulleres) sufriu violencia física e/ou sexual dalgunha parella, actual ou pasada, nos últimos 12 meses.
- O 96,9% das mulleres que sufriron violencia física e/ou violencia sexual dalgunha parella, actual ou pasada, manifestan sufrir tamén algún tipo de violencia psicolóxica (emocional, control, económica ou medo).

2- Frecuencia da violencia

- O 25,0% das mulleres que sufriron violencia física da súa parella actual afirman que esta violencia tivo lugar só unha vez fronte ao 75% que din que sucedeu en máis dunha ocasión.
- O 10,0% das mulleres que sufriron violencia sexual por parte da súa parella actual afirman que esta violencia tivo lugar só unha vez, fronte ao 86,2% que din que sucedeu en máis dunha ocasión.
- O 14,9% das mulleres que sufriron violencia psicolóxica emocional da súa parella actual afirman que esta violencia tivo lugar só unha vez fronte ao 84,3% que manifestan que sucedeu en máis dunha ocasión.

3- Denuncia

- O 21,7% das mulleres que sufriron violencia física, sexual, emocional ou que sentiron medo (VFSEM) dalgunha parella, actual ou pasada, denunciou (a propia muller ou outra persoa ou institución) algunha destas agresións na policía ou no xulgado. Extrapolando a porcentaxe á poboación, obtense

que 1.109.509 mulleres de 16 ou máis anos denunciaron a violencia da parella.

- Se se ten en conta exclusivamente ás que sufriron violencia física e/ou violencia sexual, a porcentaxe de denuncia é algo maior alcanzando o 32,1%.

No caso das mulleres que sufriron violencia da parella actual, o motivo máis citado para non denunciar é resolvelo soa (49,1%) ou non dar importancia á violencia sufrida (46,4%). No caso das mulleres que sufriron violencia de parellas pasadas, o motivo máis citado para non denunciar é resolvelo soa (53,4%) e terminar a relación (31,8%). O carecer de recursos económicos propios é citado polo 2,6% das mulleres no caso da violencia da parella actual e polo 3,1% no de parellas pasadas.

Ás mulleres con denuncia (interposta por elas mesmas ou por outra persoa ou institución), pregúntaselles pola reacción da parella ante a denuncia. No caso das mulleres que denunciaron a violencia de parellas pasadas, o 27,3% din que como consecuencia da denuncia terminou a relación, o 21,9% mencionan que a parella continuou comportándose da mesma maneira, e o 20,6% que o seu comportamento empeorou.

Ás mulleres que denunciaron a violencia (elas mesmas ou outra persoa ou institución), pregúntaselles se retiraron a denuncia. O 21,3% das mulleres que denunciaron a violencia de parellas pasadas retirárona. Entre estas mulleres, o motivo máis citado para retirar a denuncia é o medo (24,7%) seguido de “é/era o pai dos meus fillos/ as” (21,9%), “prometeulle que non ía suceder máis”

(19,0%), “sentía pena da súa parella” (19,0%) e “separáronse” (18,1%).

4- Procura de axuda formal

O 66,9% das mulleres que sufriron VFSEM dalgunha parella non buscaron axuda formal tras o sucedido.

Teniendo en cuenta que se estimou que 5.108.454 mulleres de 16 ou máis anos sufriron VFSEM dalgunha parella, habería 3.118.723 mulleres que non denunciaron nin acudiron a servizos de axuda formal.

5- Procura de axuda informal

O 50,7% das mulleres que sufriron VFSEM dalgunha parella contaron o sucedido a unha amiga, o 36,2% á súa nai, e o 25,4% á súa irmá. O 22,1% non contou o sucedido a ningunha persoa da súa contorna.

6- Saída da violencia

Ás mulleres que sufriron VFSEM dalgunha parella pasada preguntábaselles se terminaron a relación como consecuencia dos episodios de violencia. O 77,4% responden de forma afirmativa. Entre as mulleres que sufriron violencia física e/ou sexual a porcentaxe é lixeiramente maior (82,8%).

O 81,9% das mulleres que denunciaron ou buscaron axuda formal ou informal debido á violencia de parellas pasadas, romperon a relación debido á violencia, a porcentaxe descende ata o 49,6% entre as que nin denunciaron nin buscaron axuda formal ou informal.

7- Consecuencias da violencia na parella

O 46,6% das mulleres que sufriron violencia física e/ou violencia sexual dalgunha parella, actual ou pasada, nalgún momento da súa vida (1.353.938 mulleres), sufriron lesións como consecuencia desta violencia, e o 3,8% (109.841 mulleres) nos últimos 12 meses. O 70 % das mulleres que sufriron VFSEM dalgunha parella afirman que os episodios de violencia producíronlles algunha consecuencia psicolóxica.

Unha de cada catro (24,4%) mulleres que sufriron VFSEM dunha parella ou expareja e unha de cada tres (33,0%) mulleres que sufriron violencia física ou sexual dalgunha parella ou expareja, consumiron algunha substancia (medicamentos, alcol ou drogas) para afrontar o sucedido.

O 17,5% das mulleres con discapacidade que sufriron VFSEM dalgunha parella ou expareja din que a súa discapacidade é consecuencia da violencia das súas parellas. Esta porcentaxe ascende ao 23,4% no caso das mulleres con discapacidade que sufriron violencia física ou sexual.

8- Menores afectados pola violencia na parella

O 89,6% das mulleres que sufriron VFSEM dalgunha parella, que tiñan fillos/as no momento no que se produciron os episodios de violencia

O 51,7% das mulleres que sufriron VFSEM dalgunha parella, que tiñan fillos/as no momento no que se produciron os episodios de violencia, os seus fillos/as presenciaron ou escoitaron a violencia contra a nai, e que os fillos/as eran menores de idade cando

sucederon os episodios de violencia, afirma que os fillos e fillas sufriron eles mesmos violencia a mans da parella violenta.

1.678.959 menores viven en fogares nos que a muller está a sufrir na actualidade algún tipo de violencia (física, sexual, control, emocional, económica ou medo) na parella.

265.860 menores viven en fogares nos que a muller entrevistada está a sufrir na actualidade violencia física ou sexual na parella.

H. MUJERES ESPECIALMENTE VULNERABLES Á VIOLENCIA

1- Mulleres con discapacidade acreditada igual ou superior ao 33%

As mulleres con discapacidade acreditada sufriron violencia sexual fora da parella ao longo das súas vidas en maior proporción (10,3%) que as mulleres sen discapacidade acreditada (6,2%).

O 20,7% das mulleres con discapacidade acreditada sufriu violencia física ou sexual dalgunha parella fronte ao 13,8% das mulleres sen discapacidade acreditada.

As mulleres con discapacidade acreditada denuncian a VFSEM da parella en maior medida (30,8%) que as mulleres sen discapacidade (20,9%).

O mesmo sucede coa procura de axuda formal: o 50,5% das mulleres con discapacidade buscaron axuda formal como consecuencia da VFSEM dalgunha da súa parellas fronte ao 31,1% das mulleres sen discapacidade acreditada que sufriron VFSEM.

2- Mulleres novas de 16 a 24 anos

As mulleres novas han sufrido violencia sexual fora da parella ao longo das súas vidas en maior proporción (11,0%) que as mulleres de 25 ou máis anos (6,0%).

As mulleres novas que sufriron violencia sexual fora da parella contaron o sucedido a persoas da contorna en maior medida (84,8%) que as mulleres de 25 ou máis anos (70,1%).

O 89,2% das mulleres de 16 a 24 anos que denunciaron, buscaron axuda formal ou falado da violencia sexual fora da parella con persoas do contorna fronte ao 72,6% das mulleres de 25 ou máis anos.

A prevalencia do acoso sexual entre as mulleres de 16 a 24 anos é moi superior ao das mulleres de 25 ou máis anos: o 60,5% sufrírono nalgunha ocasión e o 34,7% antes de cumprir os 15 anos de idade fronte ao 38,0% e ao 16,6% respectivamente das mulleres de 25 ou máis anos.

A prevalencia do stalking ou acoso reiterado entre as mulleres de 16 a 24 anos é superior ao das mulleres de 25 ou máis anos: o 26,2% sufrírono nalgunha ocasión e o 13,0% antes de cumprir os 15 anos de idade fronte ao 13,9% e ao 2,6% respectivamente das mulleres de 25 ou máis anos.

3- Mulleres de 65 ou máis anos

As mulleres de 65 ou máis anos mostran prevalencias de violencia na parella inferiores ás de quen ten entre 16 e 64 anos.

A menor prevalencia da violencia entre as mulleres maiores explícase por unha menor incidencia da violencia de parellas pasadas. En cambio, se se observa o que sucede na parella actual, as mulleres maiores mostran prevalencias de violencia máis altas que as mulleres que teñen menos de 65 anos.

As mulleres de 65 ou máis anos acudiron a servizos de axuda formal como consecuencia da VFSEM de parellas pasadas en menor medida (25,1%) que as mulleres de 16 a 64 anos (37,3%).

As mulleres maiores contaron a persoas da súa contorna a violencia sufrida en menor medida que o resto de mulleres: o 54,5% das mulleres de 65 ou máis anos contaron a persoas da súa contorna a VFSEM dalgunha da súa parellas fronte ao 81,3% das mulleres de 16 a 64 anos que sufriron VFSEM.

Este resultado mostra que as mulleres maiores ocultan a violencia vivida en bastante maior medida que o resto de mulleres, con todas as implicacións que isto conleva.

As mulleres de 65 ou máis anos romperon a relación cunha parella pasada como consecuencia dos episodios de violencia en moito menor medida (49,9%) que as mulleres de 16 a 64 anos (81,4%).

4- Mulleres nadas no estranxeiro

A incidencia da violencia na parella é superior entre as mulleres nadas no estranxeiro que entre as nadas en España.

Denunciaron a VFSEM da parella en maior medida (28,6%) que as nadas en España (20,0%).

As mulleres nadas no estranxeiro sufriron violencia sexual fora da parella ao longo das súas vidas nunha proporción lixeiramente superior (9,8%) que as mulleres nadas en España (6,0%).

O 5,2% das mulleres nadas no estranxeiro foron violadas por unha persoa distinta da súa parella ou expareja fronte ao 1,8% das mulleres nadas en España.

O 28,9% das mulleres que naceron noutro país e sufriron violencia sexual afirman que a violencia sexual tivo lugar exclusivamente en España, un 60,2% din que sucedeu no estranxeiro e un 10,9% que tivo lugar tanto en España como no estranxeiro.

5- Mulleres que viven en municipios pequenos

En xeral as diferenzas segundo o tamaño de municipio son pequenas. Canto maior é o tamaño do municipio de residencia maior é a porcentaxe de mulleres que verbalizaron a violencia sufrida das súas parellas ou exparellas a través da denuncia, a procura de axuda formal ou informal: 66,9% das que viven en municipios de ata 2.000 habitantes, 78,5% de quen vive en municipios de entre 2.001 e 10.000 habitantes, e 83,3% das mulleres que viven en municipios de máis de 10.000 habitantes.

A prevalencia do acoso sexual entre as mulleres que viven en municipios pequenos é menor que a de quen vive en municipios de maior tamaño: o 33,4% de quen vive en municipios de 2.000 habitantes ou menos o sufriron nalgunha ocasión,

Violencia en la pareja

Violencia física y/o sexual de alguna pareja a lo largo de la vida, por comunidades autónomas

	Porcentaje
Canarias	20,1%
Comunitat Valenciana	19,2%
Cataluña	18,0%
Galicia	16,2%
Balears (Illes)	15,1%
Ceuta (Ciudad Autónoma de)	15,1%
Madrid (Comunidad de)	13,8%
Asturias (Principado de)	13,7%

Aragón	13,4%
Murcia (Región de)	13,0%
Andalucía	12,6%
Castilla y León	12,0%
Melilla (Ciudad Autónoma de)	11,6%
País Vasco	11,4%
Navarra (Comunidad Foral de)	11,4%
Castilla-La Mancha	11,2%
Cantabria	11,0%
Rioja (La)	10,9%
Extremadura	9,1%

Violencia psicológica emocional de alguna pareja a lo largo de la vida, por comunidades autónomas

	Porcentaje I
Comunitat Valenciana	32,2%
Canarias	30,2%
Cataluña	28,1%
Ceuta (Ciudad Autónoma de)	27,1%
Madrid (Comunidad de)	25,9%
País Vasco	24,6%
Galicia	24,1%
Baleares (Illes)	21,5%
Murcia (Región de)	21,0%
Melilla (Ciudad Autónoma de)	20,9%
Asturias (Principado de)	20,6%
Castilla-La Mancha	20,2%
Navarra (Comunidad Foral de)	19,5%
Extremadura	19,3%
Andalucía	19,0%
Aragón	18,9%
Rioja (La)	18,3%
Cantabria	17,9%
Castilla y León	17,7%

Violencia psicológica de control de alguna pareja a lo largo de la vida, por comunidades autónomas

	Porcentaje
Ceuta (Ciudad Autónoma de)	37,1%
Cataluña	34,9%
Melilla (Ciudad Autónoma de)	34,1%
Canarias	33,2%
Comunitat Valenciana	32,2%

Madrid (Comunidad de)	28,6%
Galicia	27,6%
Balears (Illes)	25,7%
País Vasco	25,1%
Navarra (Comunidad Foral de)	24,8%
Andalucía	24,7%
Castilla-La Mancha	24,6%
Murcia (Región de)	24,6%
Asturias (Principado de)	23,4%
Castilla y León	23,0%
Rioja (La)	22,6%
Aragón	21,8%
Cantabria	21,3%
Extremadura	19,6%

Violencia económica de alguna pareja a lo largo de la vida, por comunidades autónomas

	Porcentaje
Melilla (Ciudad Autónoma de)	16,2%
Ceuta (Ciudad Autónoma de)	16,1%
Cataluña	15,4%
Comunitat Valenciana	15,0%
Galicia	14,1%
Andalucía	11,9%
Canarias	11,7%
Aragón	11,1%
Balears (Illes)	10,7%
Madrid (Comunidad de)	10,1%
Castilla-La Mancha	10,0%
Cantabria	9,9%
Asturias (Principado de)	9,7%
Navarra (Comunidad Foral de)	9,7%
Rioja (La)	9,7%
Castilla y León	9,4%
País Vasco	9,2%
Extremadura	8,9%
Murcia (Región de)	7,9%

Violencia total (física, sexual, emocional, control, económica, miedo) de alguna pareja a lo largo de la vida, por comunidades autónomas

	Porcentaje
Ceuta (Ciudad Autónoma de)	42,2%
Cataluña	41,4%
Comunitat Valenciana	40,1%
Canarias	38,8%
Melilla (Ciudad Autónoma de)	36,5%
Madrid (Comunidad de)	34,9%
Galicia	33,9%
Navarra (Comunidad Foral de)	32,2%
País Vasco	31,4%
Castilla-La Mancha	30,0%
Andalucía	29,2%
Balears (Illes)	28,9%
Murcia (Región de)	28,5%
Cantabria	27,9%
Rioja (La)	27,1%
Asturias (Principado de)	26,5%
Castilla y León	26,5%
Aragón	25,0%
Extremadura	24,1%

Violencia psicológica de control de alguna pareja en los últimos 12 meses, por comunidades autónomas

	Porcentaje
Ceuta (Ciudad Autónoma de)	12,7%
Melilla (Ciudad Autónoma de)	12,2%
Canarias	8,3%
Cataluña	8,0%
Comunitat Valenciana	8,0%
Madrid (Comunidad de)	7,9%
Castilla-La Mancha	6,9%
Andalucía	6,5%
Balears (Illes)	6,4%
Murcia (Región de)	6,3%
Galicia	6,2%
Rioja (La)	6,0%
Extremadura	5,6%
Cantabria	5,5%
Aragón	5,4%
Castilla y León	5,4%
Navarra (Comunidad Foral de)	5,0%
Asturias (Principado de)	4,9%
País Vasco	4,0%

Violencia total (física, sexual, emocional, control, económica, miedo) de alguna pareja en los últimos 12 meses, por comunidades autónomas

	Porcentaj e
Ceuta (Ciudad Autónoma de)	17,8%
Melilla (Ciudad Autónoma de)	17,1%
Comunitat Valenciana	16,5%
Cataluña	13,0%
Madrid (Comunidad de)	12,8%
Castilla-La Mancha	11,9%
Canarias	11,7%
Rioja (La)	9,8%
Andalucía	9,4%
Balears (Illes)	9,3%
Cantabria	9,3%
Extremadura	9,0%
Galicia	9,0%
Murcia (Región de)	9,0%
Castilla y León	8,6%
Aragón	8,2%
Asturias (Principado de)	7,7%
País Vasco	7,6%
Navarra (Comunidad Foral de)	6,9%

Violencia fuera de la pareja

Violencia física fuera de la pareja a lo largo de la vida, por comunidades autónomas

	Porcentaje
Navarra (Comunidad Foral de)	30,4%
Madrid (Comunidad de)	17,8%
Ceuta (Ciudad Autónoma de)	17,6%
Galicia	17,4%
Comunitat Valenciana	17,2%
País Vasco	16,6%
Cantabria	15,5%
Cataluña	15,2%
Canarias	14,8%
Melilla (Ciudad Autónoma de)	12,6%
Castilla-La Mancha	10,8%
Castilla y León	10,3%
Aragón	9,7%

Balears (Illes)	9,5%
Rioja (La)	8,1%
Extremadura	7,7%
Andalucía	7,6%
Murcia (Región de)	6,4%
Asturias (Principado de)	5,9%

Violencia sexual fuera de la pareja a lo largo de la vida, por comunidades autónomas

	Porcentaje
Navarra (Comunidad Foral de)	10,3%
Balears (Illes)	10,0%
Madrid (Comunidad de)	8,9%
País Vasco	8,6%
Comunitat Valenciana	8,5%
Cataluña	8,4%
Cantabria	6,7%
Castilla-La Mancha	6,4%
Galicia	6,4%
Canarias	4,9%
Ceuta (Ciudad Autónoma de)	4,8%
Murcia (Región de)	4,4%
Castilla y León	4,0%
Andalucía	3,4%
Aragón	3,3%
Asturias (Principado de)	3,2%
Rioja (La)	3,0%
Melilla (Ciudad Autónoma de)	2,8%
Extremadura	2,0%

Acoso sexual y acoso reiterado**Acoso sexual a lo largo de la vida, por comunidades autónomas**

	Porcentaje
Navarra (Comunidad Foral de)	71,4%
País Vasco	53,0%
Comunitat Valenciana	52,4%
Cataluña	50,9%
Madrid (Comunidad de)	47,8%
Ceuta (Ciudad Autónoma de)	46,7%
Melilla (Ciudad Autónoma de)	43,6%
Canarias	43,2%
Rioja (La)	36,0%
Galicia	35,7%
Cantabria	34,1%
Murcia (Región de)	30,6%

Castilla y León	30,5%
Castilla-La Mancha	30,3%
Balears (Illes)	28,7%
Andalucía	28,0%
Asturias (Principado de)	27,8%
Aragón	27,2%
Extremadura	22,2%

Acoso sexual en los últimos 12 meses, por comunidades autónomas

	Porcentaje
Melilla (Ciudad Autónoma de)	20,1%
Ceuta (Ciudad Autónoma de)	17,1%
Comunitat Valenciana	14,9%
Navarra (Comunidad Foral de)	14,5%
Rioja (La)	14,1%
Cataluña	11,9%
Madrid (Comunidad de)	11,6%
Canarias	11,5%
País Vasco	11,2%
Murcia (Región de)	9,3%
Castilla-La Mancha	9,2%
Cantabria	8,6%
Galicia	8,6%
Balears (Illes)	7,8%
Castilla y León	7,6%
Andalucía	7,5%
Extremadura	5,7%
Aragón	5,5%
Asturias (Principado de)	3,9%

Acoso reiterado (stalking) a lo largo de la vida, por comunidades autónomas

	Porcentaje
Ceuta (Ciudad Autónoma de)	25,5%
Comunitat Valenciana	21,4%
Melilla (Ciudad Autónoma de)	21,2%
Madrid (Comunidad de)	18,6%
Galicia	17,9%
Murcia (Región de)	17,6%
País Vasco	17,4%
Canarias	17,1%
Rioja (La)	16,8%
Cataluña	15,5%
Cantabria	15,1%
Navarra (Comunidad Foral de)	14,3%

Balears (Illes)	14,1%
Castilla y León	13,2%
Castilla-La Mancha	10,9%
Extremadura	10,3%
Andalucía	10,0%
Asturias (Principado de)	8,8%
Aragón	8,2%

IMPORTANTE DESTACAR QUE EN GALICIA

A nosa Lei 11/2007, galega para a prevención e o tratamento integral da violencia de xénero, no seu artigo 3 de formas de violencia de xénero tipifica como tales a:

d) Violencia sexual e abusos sexuais, que inclúen calquera acto de natureza sexual forzada polo agresor ou non consentida pola muller, e que abarcan a imposición, mediante a forza ou con intimidación, de relacións sexuais non consentidas, e o abuso sexual, con independencia de que o agresor garde ou non relación conxugal, de parella, afectiva ou de parentesco coa vítima.

e) Acoso sexual, que inclúe aquelas condutas consistentes na solicitude de favores de natureza sexual, para si ou para unha terceira persoa, nas que o suxeito activo se prevale dunha situación de superioridade laboral, docente ou análoga, co anuncio expreso ou tácito á muller de causarlle un mal relacionado coas expectativas que a vítima teña no ámbito da devandita relación, ou baixo a promesa dunha recompensa ou dun premio no ámbito desta.

Polo que a violencia sexual, os abusos sexuais e o acoso sexual son formas de VIOLENCIA DE XENERO.

ACCIÓNS LEVADAS A CABO POLA SECRETARÍA XERAL DA IGUALDADE EN RELACIÓN Á PREVENCIÓN, SENSIBILIZACIÓN E INFORMACIÓN, SOBRE A VIOLENCIA SEXUAL E O ACOSO SEXUAL:

**EN NOVIEMBRE 2017 LEVAMOS A CABO AS XORNADAS DE
PREVENCIÓN E SENSIBILIZACIÓN DA VIOLENCIA SEXUAL NA
MOXIDADE NOS 7 CAMPUS DAS 3 NAS UNIVERSIDADES
GALEGAS (e que volvemos a organizar no ano 2019)**

XORNADA

DE PREVENCIÓN E SENSIBILIZACIÓN DA VIOLENCIA SEXUAL NA MOXIDADE

UNIVERSIDADE DE VIGO	
10:00-14:00H. MÉRCORES 15 DE NOVIEMBRO	SALÓN DE GRAOS DA FACULTADE DE CIENCIAS ECONÓMICAS E EMPRESARIAIS CAMPUS DE VIGO - UNIVERSIDADE DE VIGO
10:00-14:00H. XOVES 16 DE NOVIEMBRO	SALÓN DE GRAOS DA FACULTADE DE CIENCIAS DA EDUCACIÓN E DO DEPORTE CAMPUS DE PONTEVEDRA - UNIVERSIDADE DE VIGO
10:00-14:00H. VENRES 24 DE NOVIEMBRO	SALA EMILIA PARDO BAZÁN DA FACULTADE DE CIENCIAS DA EDUCACIÓN CAMPUS DE OURENSE - UNIVERSIDADE DE VIGO
UNIVERSIDADE DE CORUÑA	
10:00-17:00H. XOVES 23 DE NOVIEMBRO	STAND DE SENSIBILIZACIÓN CONTRA A VIOLENCIA SEXUAL CENTRO CULT. UNIV. DO CAMPUS DE FERROL (CAFETERÍA-COMEDOR)
10:00-14:00H. VENRES 24 DE NOVIEMBRO	SALÓN DE ACTOS CAMPUS DE FERROL - UNIVERSIDADE DA CORUÑA
10:00-14:00H. LUNS 27 DE NOVIEMBRO	FACULTADE DE CIENCIAS DA SAÚDE CAMPUS DE OZA - UNIVERSIDADE DA CORUÑA
UNIVERSIDADE DE SANTIAGO DE COMPOSTELA	
10:00-14:00H. MARTES 28 DE NOVIEMBRO	FACULTADE DE FORMACIÓN DO PROFESORADO CAMPUS DE LUGO - USC
10:00-14:00H. XOVES 30 DE NOVIEMBRO	FACULTADE DE MEDICINA CAMPUS SANTIAGO DE COMPOSTELA - USC

No entorno do 25 de novembro, Día Internacional para a eliminación da violencia contra a mulleres, leváronse a cabo as **Xornadas de prevención e sensibilización da violencia sexual na mocidade nas tres Universidades e nos sete campus galegos**.

Estas xornadas foron organizadas pola Secretaría Xeral da Igualdade en colaboración coas Unidades de Igualdade das tres Universidades galegas.

O obxectivo das xornadas era previr futuros casos de violencia de xénero a través da formación en Igualdade dos mozos e mozas galego/as.

Algunhas destas novas:

<http://igualdade.xunta.gal/gl/actualidade/xunta-organiza-xornadas-de-prevencion-e-sensibilizacion-da-violencia-sexual-na-mocidad-0>

<http://igualdade.xunta.gal/gl/actualidade/xunta-organiza-xornadas-de-prevencion-e-sensibilizacion-da-violencia-sexual-na-mocidad-1>

<http://igualdade.xunta.gal/gl/actualidade/xunta-organiza-xornadas-de-prevencion-e-sensibilizacion-da-violencia-sexual-na-mocidade>

En decembro 2017 comezamos a levar a cabo entre: A XUNTA E A FUNDACIÓN MENIÑOS DOUS PROGRAMAS PIONEIROS DIRIXIDOS A MULLERES E MENORES VÍCTIMAS DA VIOLENCIA SEXUAL

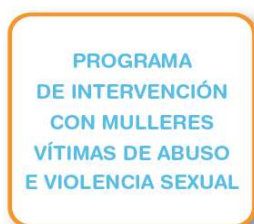
Link del anuncio de la nova:

<http://igualdade.xunta.gal/gl/actualidade/xunta-e-fundacion-meninos-colaboran-nun-programa-pioneiro-de-dirixido-mulleres-e-menores>

OS DOUS PROGRAMAS SON:

- **PROGRAMAS PILOTO DE INTERVENCIÓN CON MULLERES VÍTIMAS DE ABUSO E VIOLENCIA SEXUAL.**

Este programa piloto é desenvolvido pola Fundación Meniños en colaboración coa Secretaría Xeral da Igualdade (Vicepresidencia e Consellería da Presidencia, Administracións Públicas e Xustiza) a través do Laboratorio de Investigación en Apego e Narrativa (LIANA). Púxose en marcha no último trimestre de 2017, na cidade da Coruña co obxectivo de estendelo posteriormente ás catro provincias.

XUNTA DE GALICIA

Persoas destinatarias:

- Mulleres vítimas de abuso e violencia sexual, que mostran desaxustes físicos, emocionais, condutuais e relacionais como consecuencia do abuso.
- Familiares ou persoas, baixo o consentimento da vítima, que cumpren un papel imprescindible na recuperación.
- Equipos profesionais da rede que traballan coa vítima (profesionais de centros de acollida cando houbo unha medida de protección, profesionais sanitarios, etc.)

Obxectivos:

- Desenvolvemento dun contexto de seguridade e de prevención de novas situacións de traumatización.
- Acompañar ás mulleres na adquisición de información e habilidades para afrontar as consecuencias do abuso.
- Elaboración dunha narrativa adecuada do trauma.
- Promover a súa integridade da identidade e benestar bio-psico social.
- **PROGRAMAS PILOTO DE INTERVENCIÓN CON NENOS, NENAS E ADOLESCENTES VÍTIMAS DE ABUSO SEXUAL.**

Programa da Dirección Xeral da Familia, Infancia e Dinamización Demográfica (Consellería de Política Social) desenvolvido por Meniños a través do Laboratorio de Investigación en Apego e Narrativa (LIANA). Este programa de xeito piloto empezou

desenvolvéndose na Coruña a finais de 2017 co obxectivo de estendelo no futuro ás catro provincias galegas.

Persoas destinatarias:

- Nenos, nenas e adolescentes vítimas de abuso sexual infantil que mostran desaxustes emocionais, cognitivos e/ou de conduta como consecuencia do abuso sexual infantil.
- Familiares non agresores e principais persoas responsables do coidado dos nenos e das nenas xa que cumpren un papel imprescindible na recuperación.
- Equipos profesionais que traballan na contorna de nenos e nenas abusadas (equipos técnicos do menor, profesionais de centros de acollida, profesionais da educación social, traballo social, pediatría, ámbito escolar, e demais profesionais implicados na rede de atención á infancia).

Obxectivos:

- Desenvolvemento dun contexto de seguridade e de prevención de novas situacións traumatizantes.
- Acompañar ao neno e á nena e ás persoas adultas coidadoras na adquisición de estratexias e habilidades para afrontar as consecuencias do abuso.
- Elaboración dunha narrativa adecuada do trauma e promover a integridade da identidade e benestar bio-psico-social do neno ou da nena.

Tamén no ano 2017 EN COLABORACIÓN CON COGAMI E ACADAR, APOIAMOS O MANTEMENTO DO PROGRAMA DEDALEIRA, PARA CONSOLIDAR DENTRO DO MESMO A UNIDADE QUERELAR, de detección e identificación de situacións contra a liberdade e indemnidade sexual (agresión sexual, violación, abuso sexual, acoso sexual, intimidación, etc.) e acompañar de maneira personalizada ás persoas que viviron ditas situacións.

Programa DEDALEIRA-Unidade QUERELAR: Detección e identificación de situacións contra a liberdade e indemnidade sexual en mulleres con discapacidade.

A violencia que nas súas distintas formas se exerce contra as mulleres supón un serio atentado contra a dignidade e a integridade

física, psíquica e moral destas e, en consecuencia, unha grave e intolerable violación dos dereitos humanos, ademais no caso das mulleres con discapacidade sofren un maior risco de sufrir violencia por ser muller e por ter unha discapacidade atopándose cunha maior dificultade para identificar estas situacións e denuncialas.

O programa desenvolveuse en tres fases: prevención, detección e intervención, enfocadas ao traballo centros de Educación Especial públicos do territorio galego nos seguintes aspectos:

- Formación ao alumnado, ao profesorado e ás familias.
- Asesoramento e seguimento dos casos existentes.
- Deseño dunha ferramenta didáctica en colaboración cos centros nos que se traballa.

EN 2017 COMEZAMOS COA CAMPAÑA DE PREVENCIÓN DE PREVENCIÓN E A DETECCIÓN DE SITUACIÓNS DE VIOLENCIA DE XÉNERO NAS COMUNIDADES VECIÑAIS co obxectivo de seguir implicando á toda a sociedade na loita contra esta lacra e no apoio ás vítimas.

FIRMA DO ACORDO:

<http://igualdade.xunta.gal/gl/actualidade/xunta-promove-prevencion-e-deteccion-da-violencia-de-xenero-nas-comunidades-vecinais>

PRESENTACIÓN   CAMPAÑA   ENTORNO   VECIÑAL   EN
PONTEVEDRA

<http://igualdade.xunta.gal/gl/actualidade/xunta-impulsa-unha-campana-de-prevencion-da-violencia-de-xenero-no-ambito-vecinal>

PRESENTACIÓN CAMPAÑA ENTORNO VECIÑAL EN LUGO

<http://igualdade.xunta.gal/gl/actualidade/xunta-presenta-en-lugo-unha-campana-para-implicar-asociacions-vecinais-na-loita-contra>

PRESENTACIÓN CAMPAÑA ENTORNO VECIÑAL OURENSE

<http://igualdade.xunta.gal/gl/actualidade/xunta-presenta-en-ourense-sua-campana-para-implicar-asociacions-vecinais-na-loita-contra>

EN 2018 REFORZAMOS A CAMPAÑA DE PREVENCIÓN DO ACOSO SEXUAL E DA VIOLENCIA DE XÉNERO NAS COMUNIDADES VECIÑAIS

Link da nova de firma do acordo:

<http://igualdade.xunta.gal/gl/actualidade/xunta-reforza-campana-de-prevencion-do-acoso-sexual-e-da-violencia-de-xenero-nas>

EN 2018: GALICIA CONVÉRTESE NA PRIMEIRA COMUNIDADE AUTÓNOMA, POLO QUE SOMOS PIONEIRA EN ESPAÑA, EN LEVAR A CABO UNHA CAMPAÑA DE PREVENCIÓN E ACTUACIÓN ANTE O ACOSO SEXUAL NOS LUGARES DE TRABALLO DIRIXIDA AOS COLEXIOS PROFESIONAIS

A través da firma dun convenio de colaboración entre a Xunta de Galicia, AGAXEN (Asociación Galega de Auditores Socio-Laborais) e UNIÓN PROFESIONAL DE GALICIA

UNIÓN PROFESIONAL DE GALICIA agrupa a 40 colexios profesionais, na cal están representadas a maior parte das profesións tituladas universitarias e das máis diversas áreas: avogacía, administración de leiras, bioloxía, economía, medicina, enfermería, farmacia, veterinaria, enxeñería industrial, forestal, odontoloxía, psicoloxía, educación, química, enxeñería informática, logopedia, aparelladores, arquitectos, etc...

ACTUALMENTE ATÓPANSE REPRESENTADOS/AS MÁIS DE 70.000 COLEXIADOS/AS

Esta campaña chegou a TODOS Os COLEXIOS PROFESIONAIS DE GALICIA E Aos seus COLEXIADOS E COLEXIADAS.

Estamos así a cumprir co establecido no **PACTO DE ESTADO DE VIOLENCIA DE XÉNERO** recolle entre as súas medidas:

- Incentivar na negociación os protocolos contra o acoso sexual e o acoso por razón de sexo.
- Incentivar os protocolos de prevención e actuación para o tratamento do acoso sexual e o acoso por razón de sexo nas empresas e nas administracións públicas.
- Levar a cabo campañas e accións de prevención contra o acoso sexual:

Campañas que destaquen a importancia do consentimento, e que deixen claro que onde non hai consentimento, hai abuso, hai delito e que xeren a necesaria sensibilización social para lograr a non tolerancia da violencia sexual.

ESTA CAMPAÑA INCLÚE A DISTRIBUCIÓN DE 35.000 TRIPTICOS CON INFORMACIÓN SOBRE O ACOSO SEXUAL NO ÁMBITO LABORAL.

Link da nova:

<http://igualdade.xunta.gal/gl/actualidade/xunta-lanza-unha-campana-para-previr-o-acoso-sexual-nos-lugares-de-traballo-en>

O acoso sexual é unha manifestación das relacións de poder. **Non é unha conduta patolóxica.**

O acoso sexual pode producirse nas relacións de traballo e **no marco de calquera actividade.**

O acoso sexual ten un **impacto directo na saúde** e atenta contra a **dignidade** das persoas.

«Constitúe acoso sexual calquera comportamento, verbal ou físico, de natureza sexual, que teña o propósito ou produza o efecto de atentar contra a dignidade dunha persoa, en particular cando se crea un contorno intimidatorio, degradante ou ofensivo».

Art. 7 LOI 3/2007

O acoso sexual pode realizarse a través das novas tecnoloxías. É **violencia dixital** aquela agresión que se realiza a través das novas tecnoloxías, mediante redes sociais, correos electrónicos, dispositivos móbiles, ordenadores, etc.

Unión Profesional de Galicia
Rúa do Banquete de Conxo, 6
15706 Santiago de Compostela
Teléfonos: 881 168 635/ 600 766 276
Correo electrónico: secretaria@unionprofesionaldegalicia.com
Web: www.unionprofesionaldegalicia.org

COAFGA
Colexio de Administradores de Fincas de Galicia
Rúa Juan Fíorez 49-2ª Dereita
15004 A Coruña
Teléfono: 981 126 162
Correo electrónico: coafga@coafga.com
Web: www.coafga@coafga.com

Coa colaboración de

AGAXEN
APROBADA A LEI DE PROTECCIÓN DO
PACIENTE E O ACOSO E O USO PROHIBIDO DO
PREVENCIÓN DO ACOSO E O USO PROHIBIDO DO
(E O ACOSO)

O acoso sexual é un delito!

TOLERANCIA CERO
no ámbito laboral

XUNTA DE GALICIA

DL C1019-2018

***Se estás sufrindo unha situación de acoso sexual
nunca penses que es responsable.***

Cóntalle a túa experiencia a unha persoa de confianza.

Enfrontarse ao acoso sexual é esgotador. Busca axuda!

Que deben facer as empresas

- ✓ Dar **cumprimento ao mandato** legal de previr o acoso sexual.
- ✓ Negociar un **protocolo de prevención** ante calquera tipo de acoso.
- ✓ Establecer un **procedemento** de denuncia.
- ✓ Crear unha **comisión de acoso** que vele por un contorno libre de condutas susceptibles de vulnerar a dignidade das persoas.
- ✓ Crear unha **cultura de empresa** que non tolere comportamentos violentos.
- ✓ Establecer **normas e valores** contrarios a calquera tipo de acoso.

Os estudos da OIT indican que as **políticas e prácticas** contra o acoso sexual deberían incluír catro elementos principais:

1. unha **declaración** de criterios ou principios;
2. un **procedemento** de denuncia adaptado ao acoso sexual, que respecte a confidencialidade;
3. **sancións** disciplinarias progresivas;
4. unha **estratexia** de formación e comunicación.

Como previr situacións de acoso sexual

- ✓ **Identificar** que situacións son susceptibles de seren consideradas acoso sexual.
- ✓ **Coñecer** o procedemento para activar o protocolo.
- ✓ **Estixir** un contorno libre de acoso sexual.
- ✓ **Informar** a dirección da empresa ou a representación social da existencia de comportamentos que atenten contra a dignidade.
- ✓ O acoso **non é unha patoloxía**.
- ✓ Non denunciado pode ter **consecuencias graves para a saúde** da vítima e doutras posibles vítimas.
- ✓ Recibir a **información necesaria** para poder previr e evitar comportamentos discriminatorios.
- ✓ A falta de prevención e actuación ante unha situación de acoso sexual é un incumprimento moi grave: **non abandonar o traballo**.
- ✓ Saber a **onde acudir** e como obter axuda.
- ✓ Esixir un **compromiso** para garantir o dereito a queixarse "sen represalias".

Ponte en contacto e solicita información en:

UNIÓN PROFESIONAL
secretaria@unionprofesionaldegalicia.com
Rúa do Banquete de Conxo, 6
15706 Santiago de Compostela
Teléfonos: 881 168 635/ 600 766 276
Web: www.unionprofesionaldegalicia.org

COAFGA
coafga@coafga.com
Rúa Juan Florez 49-2º Dereita
15004 A Coruña
Teléfono: 981 126 162
Web: www.coafga.com

Todas as entidades empregadoras teñen a obriga de previr e actuar ante o acoso.

EN 2018 PRESENTOUSE A “CAMPAÑA AGRESIÓN OFF: EU DIGO NON Á VIOLENCIA SEXUAL” NOS FESTIVAIS DE MÚSICA DE GALICIA DENTRO DA MARCA FEST GALICIA

Os grandes eventos, festas e festivais, non poden ser excusa para a perda de respecto que nos debemos entre todas as persoas. As mulleres nestes eventos sofren en maior medida, abusos e agresións machistas físicas ou verbais, que non debemos consentir.

Por iso, procuremos que as nosas festas, os nosos festivais e en definitiva a totalidade dos nosos eventos, sexan lugares seguros para todas as mulleres

Link da nova:

<http://igualdade.xunta.gal/gl/actualidade/xunta-crea-marca-fest-galicia-para-promover-nosa-comunidade-como-destino-musical-de>

A Secretaría Xeral da Igualdade levou a cabo en 10 Festivais Galegos a: CAMPAÑA “AGRESIONOFF: EU DIGO NON Á VIOLENCIA SEXUAL”.

Os Festivais serán:

- 1.-FESTIVAL PORTAMÉRICA (Caldas de Reis-Pontevedra)
- 2.- FESTIVAL SINSAL (Illa de San Simón-Pontevedra)
- 3.-FESTIVAL DA LUZ (Boimorto-A Coruña)
- 4.-FESTIVAL RIBEIRA SACRA (Sober-Lugo)
- 5.-RESURRECCIÓN FEST (Viveiro-Lugo)
- 6.-FESTIVAL WOS (Santiago-A Coruña)
- 7.-FESTIVAL REVENIDAS (Vilaxoán-Pontevedra)
- 8.-FESTIVAL SON RÍAS BAIXAS (Bueu-Pontevedra)
- 9.-ATLANTIC FEST (Illa de Arousa-Pontevedra)
- 10.-VIVE NIGRÁN (Nigrán-Pontevedra)

Presenza de tótems co “**DECÁLOGO CONTRA A VIOLENCIA SEXUAL: DEZ COUSAS QUE TES QUE SABER**” e repartíronse dípticos con Decálogo:

O “DECÁLOGO CONTRA A VIOLENCIA SEXUAL: DEZ COUSAS

QUE TES QUE SABER” aparece recollida a seguinte información:

- 1. As agresións sexuais SON UN DELITO recollido no Código Penal*
- 2.- Nada xustifica unha agresión: NIN O XEITO DE VESTIR, NIN A EXHIBICIÓN DO CORPO, NADA!. Tes dereito a desfrutar SEN SER IMPORTUNADA/O OU AGREDIDA/O*
- 3.- Tes dereito a pasalo ben, a desfrutar en LIBERDADE e con SEGURIDADE : a rúa, a noite e a festas tamén son das mulleres.*
- 4. Sen consentimento non é unha relación, É UNHA AGRESIÓN.*
- 5. O CONSENTIMENTO NON É ILIMITADO. Tes dereito a repensalo e non seguir. NON É NON!.*
- 6. Baixo a influencia do alcol e outras sustancias, sigue existindo o dereito a dicir non. NON SEMPRE É NON, non hai outra interpretación.*
- 7. Insistir cando te rexeitan é acosar. NON TE POÑAS PESADO/A*
- 8.- Se precisas axuda fronte unha agresión CHAMA AO 112 EMERXENCIAS. VANTE AXUDAR*
- 9.- Si presencias unha agresión sexista, NON A PERMITAS!, CHAMA, DENUNCIA, ACTÚA!!!*
- 10.- É lembra: se sofres unha agresión sexual, sexa nas circunstancias que sexa, NUNCA TE SINTAS CULPABLE, A RESPONSABILIDADE É SEMPRE DE QUEN AGREDE.*

**DECÁLOGO CONTRA
A VIOLENCIA SEXUAL:
DEZ COUSAS QUE
TES QUE SABER**

1. As agresións sexuais
SON UN DELITO
recollido no Código
Penal.

2. Nada xustifica unha agresión:
NIN O XEITO DE VESTIR,
NIN A EXHIBICIÓN DO CORPO.
NADA!
Tes dereito a gozar sen ser
importunada/o ou agredida/o.

3. Tes dereito a pasalo ben,
a gozar en LIBERDADE e con
SEGURIDADE. A rúa, a noite
e a festas tamén son das mulleres.

4. Sen consentimento non é unha
relación. É UNHA AGRESIÓN.

5. O CONSENTIMENTO NON É
ILIMITADO. Tes dereito a
repensalo e a non seguir.
NON É NON!

**DECÁLOGO CONTRA
A VIOLENCIA SEXUAL:
DEZ COUSAS QUE
TES QUE SABER**

6. Baixo a influencia do alcol e
outras substancias, segue
existindo o dereito a dicir non.
NON SEMPRE É NON.
Non hai outra interpretación.

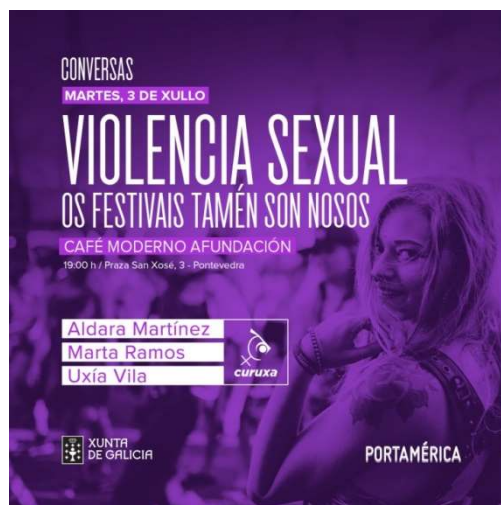
7. Insistir cando te rexeitan é
acosar.
NON TE POÑAS PESADO/A.

8. Se precisas axuda fronte unha
agresión, CHAMA AO 112
EMERXENCIAS.
VANTE AXUDAR.

9. Se presencias unha agresión
sexista, NON A PERMITAS!,
CHAMA, DENUNCIA, ACTÚA!!!

5. E lembra: se sofres unha
agresión sexual, sexa nas
circunstancias que sexa,
NUNCA TE SINTAS CULPABLE.
A RESPONSABILIDADE É SEMPRE
QUEN AGREDE.

Ademáis, a Secretaría Xeral da Igualdade organizou o 3 de xullo unha charla sobre VIOLENCIAS SEXUAIS nos Festivais de Música en Pontevedra, previa ao Festival PORTAMÉRICA

E o stand de AGRESIÓN OFF tamén se instalou nos concellos que o solitaron como:

- **A Festa de Dorna en Ribeira**
- **Entroido de verán de Redondela**
- **Concentración mototurística das Riás Baixas en Snaxenxo**

CONCLUSIÓNS QUE SE RECOLLERON DESTA CAMPAÑA

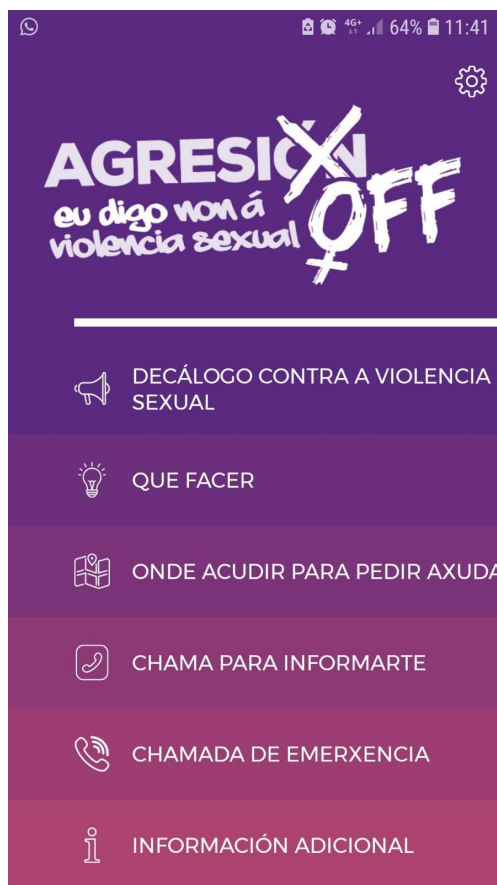
- Tendo en conta as accións desenvolvidas no marco da campaña Agresión OFF, concretamente, naqueles festivais no que estivo presente o punto informativo e se desenvolveu o obradoiro de personalización de camisetas pódese falar dun impacto directo da orde entre 6.400 e 6.900 persoas.
- Deste total de persoas atendidas nos puntos de información, cabe salienta que aproximadamente o 70% eran mulleres e o restante 30% eran homes, a maioría moi sensibilizados coa temática.

- A franxa de idade oscilaba entre os 20 e os 35 anos e os 30 e os 45 anos, dependendo das citas e as peculiaridades de cada festival.
- Destacar a excelente acollida da acción entre todos os/as asistentes aos distintos festivais e festas locais, que felicitaban ao equipo pola “acaída da acción nestas citas festivas”, “a necesidade deste tipo de accións para conciencia a sociedade sobre a violencia sexual”, “o empoderamento da muller”, “a necesidade de información e concienciación sobre este tipo de violencia”, etc.
- Ademais de amosarse moi interesados/as pola campaña Agresión OFF, os/as asistentes aos distintos festivais e citas festivas non dubidaron en participar activamente a través das redes sociais da Secretaría Xeral da Igualdade para condenar publicamente a violencia sexual.

EN 2018 PRESENTAMOS PRESENTAMOS A APP AGRESIÓN OFF: EU DIGO NON Á VIOLENCIA SEXUAL

Agresión OFF é unha App institucional, da Xunta de Galicia, con información útil e consellos para evitar e prever agresións sexuais, así como pautas para saber a onde dirixirse para maior apoio e información.

Link presentación:

<http://igualdade.xunta.gal/gl/actualidade/xunta-lanza-unha-aplicacion-mobil-para-loitar-contra-agresions-sexuais>

1 DECÁLOGO CONTRA A VIOLENCIA SEXUAL**2 QUE FACER: ALGÚNS TIPS PARA A TÚA SEGURIDADE*****Pola rúa:***

Se sentes que estás en perigo de ser atacada/o, fuxe!. Se non podes, tenta de calquera maneira chamar a atención cara a ti. Berrar "Chamade ao 112" ou "Lume" é un bo xeito de logralo.

En espazos en que non te sintas segura/o, camiña aparentando confianza e a un ritmo constante. Ten o teu móbil á man e lembra que as chamadas de emerxencia (112) non exixen saldo.

Se notas que te seguen, diríxete a unha área ben iluminada onde penses que haberá outras persoas que te poidan axudar.

Se camiñas ou corres para facer exercicio, tenta facelo por zonas con xente e pouco illadas.

Se tes posibilidade, fai un curso de autodefensa. A Secretaría Xeral da Igualdade da Xunta, en colaboración coa Fegamp, organizaos en varios concellos anualmente.

No coche:

Cando sexa posible, asegúrate de bloquear as portas do coche.

Cando regreses ao coche en áreas solitarias, asegúrate de ter as chaves na man, listas para abrir a porta. Tamén podes usalas como defensa, se é preciso.

Se cres que te seguen mentres conduces, continúa e non te deteñas ata chegar a un lugar ben iluminado e onde haxa outras persoas para axudarte.

Evita os estacionamentos e garaxes que estean mal iluminados.

Se o coche se che avaría pola noite, chama o guindastre ou alguén para pedir axuda. Permanece no interior coas portas pechadas ata que cheguen. Se alguén se detén e se ofrece para axudarte, baixa a xanela o suficiente e avalía a situación.

Nas citas

Coñece os teus límites sexuais e se firme con respecto a eles. Tes dereito a dicir "NON".

Comunica os teus desexos. A comunicación conduce a relacións máis fortes e satisfactorias.

Evita estar soa/só en lugares illados. Se alguén tenta levarte cara a unha área illada sen o teu consentimento, trata de escapar o máis rápido posible.

Ollo coas drogas sintéticas tipo Rohypnol, ketamina, GHB (éxtase líquida) ou escopolamina- coñecida como burundanga. Son inodoras e insípidas e pódense mesturar facilmente coas bebidas sen seren detectadas. Non deixes a túa bebida sen supervisión.

Tenta acudir a festas/eventos masivos en grupo ou cunha persoa en quen poidas confiar. Se vas soa/só, comunícalle a alguén do teu contorno onde vas estar e cando prevés regresar.

Ten en conta que a maior parte das agresións sexuais son cometidas por persoas do contorno próximo ou coñecidas. Ten claro en quen podes confiar.

Non teñas medo de rexeitar ou ferir os sentimentos de ninguén se te sentes ameazada/o. Mellor uns minutos de incomodidade social que o trauma da agresión sexual.

3 ONDE ACUDIR PARA PEDIR AXUDA

Aquí dispós dun directorio de recursos, organizados por localización xeográfica, onde podes pedir información e axuda: forzas e corpos de seguridade, centros sanitarios, servizos sociais, etc.

A Xunta de Galicia conta tamén cun programa específico e gratuíto para a atención a vítimas de agresións sexuais. Pódeste informar no teléfono 900 400 273.

4 CHAMA PARA INFORMARTE

Botón de chamada directa, como APP EscApp.

5 CHAMADA DE EMERXENCIA

Botón de chamada directa, como APP EscApp.

6 INFORMACIÓN ADICIONAL

DURANTE O ANO 2019, CONCRETAMENTE NO MES DE MARZO, LEVAMOS A CABO AS XORNADAS DE PREVENCIÓN E SENSIBILIZACIÓN SOBRE VIOLENCIA SEXUAL NA MOCIDADE NOS 7 CAMPUS DAS 3 UNIVERSIDADES GALEGAS

CAMPUS DE OURENSE

XOR NA DA

MARTES
12 DE MARZO

de prevención
e sensibilización
sobre **violencia sexual**
na mocidade

AGRESIÓN
ou algo non é
violencia sexual

**Universidade
de Vigo**

Sala Emilia Pardo Bazán da Facultade de Ciencias da Educación

**Campus
de Ourense**

09.30 h Recepción de participantes e recollida de material

10.00 h Inauguración oficial

10.20 h Relatorio *A Manada: Da violencia de xénero ás violencias machistas*, a cargo de **Hilario Saéz Méndez**, sociólogo, Fundación Iniciativa Social

11.05 h Relatorio *A performance da masculinidade hexemónica: aprendendo a manter os privilexios*, a cargo de **Jorge García Marín**, profesor de Socioloxía da Universidade de Santiago de Compostela

11.50 h Descanso

12.15 h Relatorio *Experiencias de ciberviolencia en poboación adolescente galega*, a cargo de **María José Méndez Lois**, profesora do Departamento de Pedagogía e Didáctica e coordinadora do Seminario EXDEHU (ICE-USC)

13.00 h Estudo contra a violencia sexual: *Acoso Sexual e por razón de Sexo no ámbito académico*, a cargo de **Rosana Martínez Román**, investigadora predoctoral da Universidade de Vigo

13.30 h Debate

14.00 h Fin da xornada

Inscripción gratuita en:
igualdade01@uvigo.es

Entregárase diploma
acreditativo de asistencia

COLABORA

Unidade de Igualdade
Universidade de Vigo

CAMPUS SANTIAGO DE COMPOSTELA

XOR
NA
DA

de prevención
e sensibilización
sobre **violencia sexual**
na mocidade

MÉRCORES
13 DE MARZO

Universidade de Santiago de Compostela Campus de Santiago de Compostela
Facultade de Ciencias da Educación (Campus Vida)

09.30 h. Recepción de participantes e recollida de material 10.00 h Inauguración oficial 10.20 h Relatorio <i>Podemos previr a violencia de xénero sen vitimizar ás mozas?</i>, a cargo de Carme Adán, catedrática de Filosofía 11.05 h Relatorio <i>A Manada: Da violencia de xénero ás violencias machistas</i>, a cargo de Hilario Saéz Méndez, sociólogo. Fundación Iniciativa Social 11.50 h Descanso 12.15 h Relatorio <i>Prostitución e Pornografía: Violencia Sexual Comercial</i>, a cargo de Amelia Tiganus, activista feminista e integrante de Feminicidio.net 13.00 h Mesa redonda <i>A coeducación, motor do cambio cara unha sociedade igualitaria</i> • María Xosé Agra, catedrática de Filosofía Política da USC • María Jesús Movilla, profesora titular e directora do Departamento de Ciencia da Saúde da Universidade da Coruña 13.45 h Debate 14.00 h Clausura	Inscripción de balde en: www.usc.gal/oix Entregarase diploma acreditativo de asistencia

CAMPUS DE LUGO

XORNA DA de prevención e sensibilización sobre **violencia sexual na mocidade**

AGRESIÓN
ou digo non á
violencia sexual **OFF**

XOVES
14 DE MARZO

Universidade de Santiago de Compostela Campus de Lugo
Facultade de Administración e Dirección de Empresas

09.30 h Recepción de participantes e recollida de material
10.00 h Inauguración oficial
10.20 h Relatorio *A performance da masculinidade hexemónica: aprendendo a manter os privilexios*, a cargo de **Jorge García Marín**, profesor de Socioloxía da Universidade de Santiago de Compostela
11.05 h Relatorio *A Manada: Da violencia de xénero ás violenciaS machistaS*, a cargo de **Hilario Saéz Méndez**, sociólogo, Fundación Iniciativa Social
11.50 h Descanso
12.15 h Relatorio *Prostitución e Pornografía: Violencia Sexual Comercial*, a cargo de **Amelia Tiganus**, activista feminista e integrante de Feminicidio.net
13.00 h Relatorio *A violencia de xénero en parámetros de saúde*, a cargo de **María Jesús Moviella**, profesora titular e directora do Departamento de Ciencia da Saúde da Universidade da Coruña
14.00 h Clausura

Inscripción de balde en:
www.usc.gal/oix

Entregarase diploma acreditativo de asistencia

XUNTA DE GALICIA
GOBERNO DE GALICIA
Xacobeo 2021
USC
Unidade de Igualdade
Universidade de Vigo

CAMPUS FERROL

2ª XORNADA de prevención e sensibilización sobre **violencia sexual na mocidade**

AGRESIÓN ou algo non é violencia sexual OFF

MÉRCORES 20 DE MARZO

Universidade de A Coruña Campus de Ferrol
Salón de Actos Concepción Arenal

09.30 h Recepción de participantes e recollida de material
10.00 h Inauguración oficial
10.20 h Relatorio **A violencia de xénero en parámetros de saúde**, a cargo de **María Jesús Movilla**, profesora titular e directora do Departamento de Ciencia da Saúde da Universidade da Coruña
11.05 h Relatorio **A performance da masculinidade hexemónica: aprendendo a manter os privilexios**, a cargo de **Jorge García Marín**, profesor de Socioloxía da Universidade de Santiago de Compostela
11.50 h Descanso
12.15 h Relatorio **Violencia sexual contra as mulleres: mitos e realidades** a cargo de **Yolanda Trigueros**, psicóloga e Coordinadora de CIMASCAM (Centro de atención integral a mulleres vítimas de violencia sexual da Comunidade de Madrid)
13.00 h Relatorio **Porno y violencia sexual**, a cargo de **Teresa Lozano y Zúa Méndez**, comunicadoras y cofundadoras de Towanda Rebels
13.45 h Debate
14.00 h Clausura

Inscripción de balde en:
oficina.igualdade@udc.es

Entregárase diploma acreditativo de asistencia

XUNTA DE GALICIA
GOBERNACIÓN DE GALICIA
Xacobeo 2021
USC
Unidade de Igualdade Universidade de Vigo

CAMPUS VIGO

2ª XORNADA de prevención e sensibilización sobre **violencia sexual na mocidade**

AGRESIÓN ou digo non á violencia sexual OFF

MARTES
26 DE MARZO

Inscripción de balde en:
igualdade01@uvigo.es

Entregarase diploma acreditativo de asistencia

Universidade de Vigo Campus de Vigo
Salón de Actos da Facultade de Filoloxía e Tradución

09.30 h Recepción de participantes e recollida de material
09.45 h Inauguración oficial
10.00 h Relatorio *Novas formas de Violencias sobre a Muller á luz do Convenio de Estambul*, a cargo de **Pilar Martín Nájera**, fiscal de Sala de Violencia sobre a Muller
10.45 h Relatorio *A violencia sexual na prensa: de Diana Quer a Laura Luelmo e mentres tanto A Manada*, a cargo de **María Isabel Menéndez Menéndez**, profesora titular de Comunicación Audiovisual na Universidade de Burgos
11.30 h Descanso
11.45 h Relatorio *Micromachismos: de micro nada. A violencia cotiá na estrutura patriarcal*, a cargo de **Guadalupe Jiménez Esquinas**, profesora de Antropoloxía, Departamento de Filosofía e Antropoloxía da USC
12.30 h Relatorio *Prostitución e Pornografía: Violencia Sexual Comercial*, a cargo de **Amelia Tiganus**, activista feminista e integrante de Feminicidio.net
13.15 h Relatorio *Porno y violencia sexual*, a cargo de **Teresa Lozano** y **Zúa Méndez**, comunicadoras y cofundadoras de Towanda Rebels
14.00 h Clausura

XUNTA DE GALICIA **GOVERNAMENTO DE GALICIA** **Xacobeo 2021** **USC** **Unidade de Igualdade Universidade de Vigo**

CAMPUS CORUÑA

2ª XORNADA de prevención e sensibilización sobre **violencia sexual na mocidade**

AGRESIÓN
ou dito non á
violencia sexual **OFF**

MÉRCORES
27 DE MARZO

Universidade de A Coruña Campus de A Coruña
Salón de Graos, Facultade de Ciencias da Educación, Campus de Elviña

Inscripción de balde en:
oficina.igualdade@udc.es
Entregarase diploma acreditativo de asistencia

09.30 h Recepción de participantes e recollida de material
09.45 h Inauguración oficial
10.00 h Relatorio **Prostitución e Pornografía: Violencia Sexual Comercial**, a cargo de **Amelia Tiganus**, activista feminista e integrante de Feminicidio.net
10.45 h Relatorio **A performance da masculinidade hexemónica: aprendendo a manter os privilexios**, a cargo de **Jorge García Marín**, profesor de Socioloxía da Universidade de Santiago de Compostela
11.30 h Descanso
11.45 h Relatorio **A violencia de xénero en parámetros de saúde**, a cargo de **María Jesús Movilla**, profesora titular e directora do Departamento de Ciencia da Saúde da Universidade da Coruña
12.30 h Relatorio **Experiencias de ciberviolencia en poboación adolescente galega**, a cargo de **Milena Villar Varela**, experta en xénero e membro de EXDEHU do ICE-USC
13.15 h Relatorio **Porno y violencia sexual**, a cargo de **Teresa Lozano** y **Zúa Méndez**, comunicadoras y cofundadoras de Towanda Rebels
14.00 h Clausura

XUNTA DE GALICIA
EMPREGO E IGUALDADE
Xacobeo 2021
USC
Unidade de Igualdade Universidade de Vigo

CAMPUS PONTEVEDRA

2ª XORNADA de prevención e sensibilización sobre **violencia sexual na mocidade**

AGRESIÓN
ou algo peor á
violencia sexual
OFF

XOVES
28 DE MARZO

Inscripción de balde en:
igualdade01@uvigo.es

Entregarase diploma
acreditativo de asistencia

Universidade de Vigo Campus de Pontevedra
Salón de Actos da Facultade de Ciencias Sociais e da Comunicación

09.30 h Recepción de participantes e recollida de material

10.00 h Inauguración oficial

10.20 h Relatorio: *A violencia de xénero como construción social contra as mulleres. Como lograr o cambio social?*, a cargo de **Belén Fernández Suárez**, profesora de Socioloxía do Xénero na Universidade da Coruña e membro do Centro de Estudos de Xénero e Feministas das Universidade da Coruña

11.05 h Relatorio: *A performance da masculinidade hexemónica: aprendendo a manter os privilexios*, a cargo de **Jorge García Marín**, profesor de Socioloxía da Universidade de Santiago de Compostela

11.50 h Descanso

12.15 h *Estudo contra a violencia sexual: Acoso Sexual e por razón de Sexo no ámbito académico*, a cargo de **Rosana Martínez Román**, investigadora predoctoral da Universidade de Vigo

13.05 h Relatorio: *Podemos prever a violencia de xénero sen victimizar ás mozas?*, a cargo de **Carme Adán**, catedrática de Filosofía

14.00 h Clausura

XUNTA DE GALICIA
GOBERNACIÓN DE GALICIA
Xacobeo 2021
USC
Unidade de Igualdade Universidade de Vigo

Algún dos links das novas:

Algún dos links das novas:

<http://igualdade.xunta.gal/gl/actualidade/xunta-destaca-o-papel-da-universidade-na-sensibilizacion-e-formacion-da-sociedade-contra>

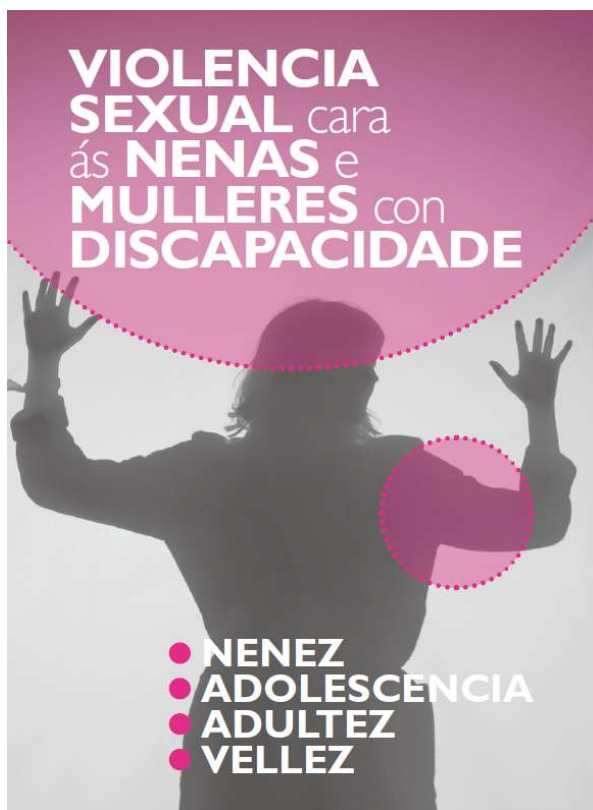
<http://igualdade.xunta.gal/gl/actualidade/xunta-destaca-o-papel-da-universidade-na-sensibilizacion-e-formacion-da-mocidade-contra>

<http://igualdade.xunta.gal/gl/actualidade/xunta-destaca-o-papel-da-universidade-na-sensibilizacion-e-formacion-da-mocidade-contr-0>

<http://igualdade.xunta.gal/gl/actualidade/xunta-e-universidades-colaboran-para-visibilizar-violencia-sexual-entre-mocidade>

<http://igualdade.xunta.gal/gl/actualidade/xunta-e-universidades-colaboran-para-visibilizar-violencia-sexual-entre-mocidade-0>

E tamén en marzo de 2019, presentamos A GUÍA VIOLENCIA SEXUAL CARA ÁS NENAS E MULLERES CON DISCAPACIDADE, unha ferramenta realizada coa colaboración da asociación ACADAR que axudará a tomar maior conciencia sobre a violencia sexual sufrida por nenas e mulleres con discapacidade

Link da nova:

<http://igualdade.xunta.gal/gl/actualidade/xunta-aliase-coa-asociacion-acadar-para-publicar-unha-guia-de-violencia-sexual-cara>

Dende agosto de 2019 ata outubro de 2019 a Secretaría Xeral da Igualdade xunto coa Secretaría Xeral de Medios, puxemos en marcha campañas específicas para:

- **A xente moza** (incidindo no rexeitamento ao MACHISMO, ao maltratador, ao control nas redes sociais, ao medo, ao acoso, e as agresións sexuais...)
- **As mulleres que viñen no rural** (informando dos recursos e servizos existentes)

En 2019 a Secretaría Xeral da Igualdade continuou coa campaña posta en marcha o pasado ano: **CAMPAÑA: AGRESIÓN OFF “EU DIGO NON A VIOLENCIA SEXUAL”**

- Nos Festivais de Música FEST GALICIA
- Nos concellos galegos

O balance da Campaña Agresión OFF en 2019 foi o seguinte:

Nos Festivais de Música FEST GALICIA

INTERVENCIÓNS FEST GALICIA: 12 INTERVENCIÓNS

Data	Evento	Horario	Concello	Provincia	Impacto directo
05/07/19	Portamérica	18:30-20:30	Caldas	Pontevedra	150
06/07/19	Resurrection Fest	17:00-19:00	Viveiro	Lugo	90
19/07/19	Ribeira Sacra	21:30-23:30	Monforte de Lemos	Lugo	200
20/07/19	Vive Nigrán	19:00-21:00	Nigrán	Pontevedra	180
26/07/19	Atlantic Fest	19:30-21:30	Illa de Arousa	Pontevedra	100
27/07/19	Sinsal	17:00-19:00	Redondela (Illa San Simon)	Pontevedra	100
01/08/19	Son Rías	21:00-23:00	Bueu	Pontevedra	300
11/08/19	Revenidas	13:30-15:30	Villagarcía de Arousa	Pontevedra	90
07/09/19	Festival da Luz	17:00-19:00	Boimorto	A Coruña	600
13/09/19	Cantos na Maré	19:00-21:00	Pontevedra	Pontevedra	27
14/09/19	Wos Festival	13:15-15:15	Santiago de Compostela	A Coruña	50
20/09/19	Caudal Fest	19:00-21:00	Lugo	Lugo	48

Total persoas 1.935

Nos concellos galegos

INTERVENCIÓNS CON STAND: 26 INTERVENCIÓNS

Data	Evento	Horario	Concello	Provincia	Impacto directo
26/07/19	Frestas Patronais	19:00-01:30	Outes, Noia	A Coruña	1300
27/07/19	Festas Patronais	21:00-02:30	Arteixo	A Coruña	2000
02/08/19	Festa da xuventude	19:00-01:30	Dodro	A Coruña	300
03/08/19	Festas de Santa Marta	21:30-03.30	Cabanas	A Coruña	1000
10/08/19	Bacofesta	20:00-02.30	A Rúa de Valdeorras	Ourense	400
11/08/19	Virxen da Peregrina	19:00-01:30	Bertamiráns, Ames	A Coruña	400
14/08/19	Festas Partronais	20:30-03.00	Ordes, Ordes	A Coruña	500
15/08/19	Festa de Santa María	12:00-17.00	Ourol	Lugo	170
16/08/19	Virxen da Xunqueira	11:00-17.30	Cee	A Coruña	800
21/08/19	Festas do Porto	18:00-12:30	Pontecesures	Pontevedra	360
23/08/19	Armadiña Rock	20:00- 02.30	Poio	Pontevedra	60
24/08/19	Festas de San Bartolomeu	17:00-21.00	Noia	A Coruña	250
25/08/19	Festas de San Bartolomeu	20:00-02.30	Cariño	A Coruña	800
30/08/19	San Ramón de Cambeo	17:00-23.30	Cambeo, Santa Águeda	Ourense	60
31/08/19	Feria do Románico	18:30-01.30	Negreira	A Coruña	730
01/09/19	Festa dos Caios	10:30-17.00	Salceda de Caselas, Vigo	Pontevedra	900
02/09/19	Festas Patronais	17:00-23.30	Bóveda, Monforte	Lugo	41
07/09/19	Festa das Virtudes	11:00-17.30	Frades, Ordes	A Coruña	400
08/09/19	Virxe dos Remedios	12:00-18.00	Sarria	Lugo	370
09/09/19	Virxen dos Remedios	11:00-14:30	Castro Caldelas	Ourense	80
14/09/19	Festa do Ecce Homo	14:00-20.30	Palas de Rei	Lugo	90
21/09/19	Festa de San Mateo	12:00-18:30	Vilauchada, Trazo	A Coruña	400
21/09/19	Festa das Dores	23:30-02:30	Lalín	Pontevedra	240
21/09/19	Festa das Dores	23:30-02:30	Lalín	Pontevedra	260
23/09/19	Andaina solidaria	08:00-14:30	Baños de Molgas	Ourense	-
06/11/19	Andaina solidaria	-	-	A Coruña	-

Total persoas 11.911

En 2019, no mes de xuño, asinamos de novo coa Fundación Meniños, o convenio de colaboración para o programa de intervención con mulleres vítimas de violencia sexual en Galicia, que conta cun orzamento de 50.000 euros.

Lembrar que no ano 2018 a Fundación Meniños puxo en marcha unha unidade de intervención: “LIANA: laboratorio de investigación en apego e narrativa”, única en Galicia, dirixida a mulleres vítimas de abuso e violencia sexual, a familiares ou persoas do entorno destas, así como aos equipos profesionais da rede que traballan con mulleres vítimas de violencia de xénero, unidade que dende xaneiro 2019 está en disposición de prestar atención a vítimas da violencia sexual nas catro provincias.

Link da nova:

<http://igualdade.xunta.gal/gl/actualidade/xunta-avoga-por-garantir-unha-atencion-especializada-mulleres-vitimas-de-violencia>

En xuño de 2019, comezamos os cursos dirixidos ao persoal dos Centros de Información as Mulleres en Galicia dentro do Plan de formación

Xacobeo 2021

galicia
o bo camiño

Plan de formación para o persoal dos CIM de Galicia

XORNA DAS

Pacto de Estado contra a Violencia de Xénero

[14]
XUÑO
A violencia sexual, proxectos e experiencias para abordala desde o respecto e a protección á vítima
LUGAR:
Salón de actos do Museo Pedagxico de Galicia (MUPEGA),
Rúa de San Lázaro, 105, 15707 Santiago de Compostela, A Coruña

[20]
XUÑO
Taller CIMASCAM*: Unha década de experiencia tratando vítimas de violencia sexual
LUGAR:
Aulas 5 e 6 da Escola galega de Administración Pública (EGAP),
Rúa de Madrid, 2, 15707 Santiago de Compostela, A Coruña

[20]
SETEMBRO
Intervención profesional con persoas do colectivo LGTBI
LUGAR:
Salón de actos do Museo Pedagxico de Galicia (MUPEGA),
Rúa de San Lázaro, 105, 15707 Santiago de Compostela, A Coruña

[4]
OUTUBRO
Novos programas e cambios sociais na asistencia a vítimas de violencia de xénero
LUGAR:
Aulas 5 e 6 da Escola galega de Administración Pública (EGAP),
Rúa de Madrid, 2, 15707 Santiago de Compostela, A Coruña

Inscripcións abertas en www.formacioncingalicia.gal

XUNTA DE GALICIA

Ministerio de Sanidad, Consumo y Bienestar Social

Os dous primeiros cursos que se impratiron o 14 de xuño e o 20 de xuño foron sobre as violencias sexuais, concretamente o curso do 14 de xuño levaba por título: A violencia sexual, proxectos e experiencias para abordala desde o respecto á vítima

Xacobeo 2021

galicia
o bo camiño

Plan de formación para
o persoal dos CIM
de Galicia

XORNADAS

Pacto de Estado contra
a Violencia de Xénero

[14]
XUÑO

*A **violencia sexual**, proxectos e experiencias para
abordala desde o respecto e a protección á vítima*

10.00 h Recepción e acreditación de asistentes
10.15 h Apertura da xornada, Inauguración, Vicepresidencia e Consellería da Presidencia, Administracións Públicas e Xustiza, Secretaría Xeral da Igualdade
10.30 h Relatorio *A actuación policial ante agresións sexuais en colectivos vulnerables*. **Pedro Corrales**, sarxento do EMUME CENTRAL, unidade da Garda Civil encargada dos delitos contra a muller e menores
11.30 h Relatorio *Das manadas á porno-vinganza e as agresións en contornos festivos: a violencia sexual en tempos do #MeToo*. **M. Isabel Menéndez Menéndez**, directora de la Unidad de Igualdad da Universidade de Burgos
12.30 h Descanso
13.00 h Mesa redonda *A violencia sexual infrinxida a persoas con dobre discriminación*
Participan:
Abuso Sexual Infantil. Primeira Violencia Sexual contra a muller. **Carla Román**, psicóloga do Servizo de Atención da Fundación Vicki Bernadet
- *A prostitución, a Trata e a explotación sexual tamén son violencias*. **Lourdes Pazo**, técnica do Programa Vagalume
- *Violencia cara as nenas e mulleres con discapacidade*. **Melisa Silva Castro**, psicóloga da Asociación ACADAR
14.30 h Fin da xornada, Clausura, Vicepresidencia e Consellería da Presidencia, Administracións Públicas e Xustiza, Secretaría Xeral da Igualdade

XUNTA DE GALICIA

GOBIERNO DE ESPAÑA
MINISTERIO DE IGUALDAD, POLÍTICA SOCIAL Y FAMILIA

Inscripcións abertas en
www.formacioncimgalicia.gal

E o curso do 20 xuño tratouse dun taller cuxo título foi: Unha década de experiencia tratando vítimas de violencia sexual.

Xacobeo 2021

galicia
o bo camiño

Plan de formación para
o persoal dos CIM
de Galicia

XORNADAS

Pacto de Estado contra
a Violencia de Xénero

[20]
XUÑO

Taller CIMASCAM:
Unha década de experiencia tratando
vítimas de violencia sexual*

09.45 h Recepción e acreditación de participantes
10.00 h Apertura da xornada. Inauguración
Vicepresidencia e Consellería da Presidencia, Administracións Públicas e Xustiza. Secretaría Xeral da Igualdade
10.15 h Taller *A violencia sexual: mitos e realidades no traballo con mulleres superviventes*, impartido por **Ana Valmala Almazán**, traballadora social do CIMASCAM
12.15 h Descanso
12.45 h Continuación do taller
14.30 h Fin da xornada. Clausura
Vicepresidencia e Consellería da Presidencia, Administracións Públicas e Xustiza. Secretaría Xeral da Igualdade

O CIMASCAM é un centro público e de balde. Está dirixido a mulleres maiores de idade que sufriran calquera tipo de violencia sexual ó longo da súa vida, por calquera agresor e en calquera ámbito. O acceso ao centro é libre ou por derivación profesional, con cita previa. Ofrece os servizos de información, orientación e acollida, apoio social e atención psicolóxica. Tamén atención xurídica, mediación intercultural e a área de sensibilización, prevención e formación.

* CIMASCAM: Centro de Atención a Mulleres Vítimas de Violencia Sexual da Comunidade de Madrid

LUGAR: Aulas 5 e 6 da Escola galega de Administración Pública (EGAP), Rúa de Madrid, 2, 15707 Santiago de Compostela, A Coruña

XUNTA DE GALICIA

GOBIERNO DE GALICIA

GOVERNMENT OF GALICIA

Inscripcións abertas en
www.formacioncimgalicia.gal

O 17 de outubro celebrouse na Moncloa a Conferencia sectorial de Igualdade, que estivo presidida pola vicepresidenta do Goberno en funcións e ministra da Presidencia, Relacións coas Cortes e Igualdade, Carmen Calvo e na que participaron o vicepresidente da Xunta, Alfonso Rueda, e a secretaria xeral da Igualdade, Susana López Abella

Nesta Conferencia Sectorial unha das reivindicacións plantexadas polo Goberno galego foi a de incluír ás vítimas das agresións sexuais no servizo do telexono 016 de atención e asesoramento ás vítimas de violencia de xénero para que ampliase as súas funcións e que se incluíse na nova licitación do servizo por parte do Goberno Central a cobertura ás agresións sexuais

Link da nova:

<http://igualdade.xunta.gal/gl/actualidade/xunta-destaca-importancia-de-incluir-vitimas-de-agresions-sexuais-no-servizo-do-telefono>

Xa para finalizar, coas actuacións levadas a bo durante o 2019, informar que Pleno do Observatorio Galego contra a Violencia de Xénero na súa reunión do 18 de decembro **a creación dunha comisión de traballo para abordar a prevención e o tratamento da Violencia Sexual**

Link da nova:

<http://igualdade.xunta.gal/gl/actualidade/xunta-impulsa-creacion-dun-grupo-de-traballo-para-abordar-prevencion-e-o-tratamento-da>

Lembrar que no Observatorio están representados distintos departamentos da Xunta, a delegación do Goberno, o Tribunal Superior de Xustiza de Galicia, a Fiscalía Superior de Galicia, a Federación Galega de Municipios e Provincias (Fegamp), asociacións de mulleres e colexios profesionais vinculados coa prevención e o tratamento da violencia de xénero.